DECIZIA (UE) 2020/1012 A COMISIEI

din 24 februarie 2020

privind ajutorul de stat SA.48394 2018/C (ex 2017/N) pe care România l-a acordat parțial Companiei Naționale a Uraniului (CNU)

[notificată cu numărul C(2020) 1069]

(Numai textul în limba română este autentic)

(Text cu relevanță pentru SEE)

COMISIA EUROPEANĂ,

având în vedere Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, în special articolul 108 alineatul (2) primul paragraf,

având în vedere Tratatul de instituire a Comunității Europene a Energiei Atomice,

având în vedere Acordul privind Spațiul Economic European, în special articolul 62 alineatul (1) litera (a),

după ce părțile interesate au fost invitate să își prezinte observațiile în temeiul articolelor menționate anterior ([1]),

întrucât:

1. PROCEDURA

(1) La 30 septembrie 2016, Comisia a decis să nu ridice obiecții cu privire la ajutorul de stat pe care România intenționa să îl acorde Companiei Naționale a Uraniului (CNU) ([2]) sub forma unui împrumut de salvare pe o perioadă de șase luni în valoare de 62 de milioane RON [aproximativ 13,1 milioane EUR ([3])]. În această decizie (denumită în continuare „decizia privind ajutorul de salvare"), Comisia a considerat că ajutorul de stat era compatibil cu piața internă în temeiul Orientărilor privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate („Orientările S&R") ([4]). În decizia privind ajutorul de salvare, autoritățile române s-au angajat să îi prezinte Comisiei, în termen de șase luni de la aprobarea împrumutului, un plan de restructurare, astfel cum se prevede în secțiunea 3.1.2 din Orientările S&R (a se vedea considerentul 42 din decizia privind ajutorul de salvare).

(2) La 12 iunie 2017, România a transmis un plan de restructurare a CNU (denumit în continuare „planul inițial de restructurare") și a notificat intenția de a-i acorda CNU un ajutor de restructurare în valoare de 441 de milioane RON (93 de milioane EUR). În perioada 9 august 2017-13 decembrie 2017 au avut loc mai multe schimburi de informații între Comisie și autoritățile române, Comisia solicitându-le autorităților române informații, și acestea din urmă răspunzând acestor solicitări.

(3) Prin scrisoarea din 8 mai 2018, Comisia a informat România că a decis să inițieze procedura prevăzută la articolul 108 alineatul (2) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) în ceea ce privește ajutorul în cauză.

(4) Decizia Comisiei de a iniția procedura („decizia de inițiere a procedurii") a fost publicată în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene* ([5]) la data de 19 iunie 2018. Comisia a invitat părțile interesate să își prezinte observațiile cu privire la măsura de ajutor, însă nu a primit nicio contribuție în acest sens.

([1]) JO C 236, 6.7.2018, p. 6.

([2]) Decizia Comisiei din 30 septembrie 2016, SA. 46312 (2016/N) – Ajutor de salvare acordat de România Companiei Naționale a Uraniului SA (JO C 236, 6.7.2018, p. 6).

([3]) Rata de schimb utilizată în prezenta decizie este cea din data de 17 septembrie 2019: 1 RON = 0,211 EUR, 1 RON = 0,233 USD și 1 USD = 0,906 EUR. Valorile exprimate în alte monede decât RON sunt furnizate numai cu titlu informativ.

([4]) Comunicarea Comisiei – Orientări privind ajutoarele de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor nefinanciare aflate în dificultate (JO C 249, 31.7.2014, p. 1).

([5]) A se vedea Decizia Comisiei din 8 mai 2018, SA.48394 (2017/N) – Restructurarea Companiei Naționale a Uraniului (CNU) (JO C 236, 6.7.2018, p. 6).

(5) Printr-o scrisoare trimisă la data de 7 august 2018, autoritățile române au prezentat observații cu privire la decizia de inițiere a procedurii și un nou plan de restructurare (denumit în continuare „cel de al doilea plan de restructurare”).

(6) Cu ocazia unei videoconferințe organizate la data de 3 decembrie 2018, Comisia le-a solicitat autorităților române clarificări suplimentare cu privire la planul prezentat la 7 august 2018.

(7) Autoritățile române i-au transmis Comisiei observații și informații suplimentare la 20 decembrie 2018, la 14 februarie 2019 și la 20 martie 2019, iar la 19 aprilie 2019 au prezentat un nou plan de restructurare (denumit în continuare „al treilea plan de restructurare”).

(8) În plus, Comisia s-a întâlnit cu autoritățile române, la cererea acestora, pe 24 și 25 iunie 2019.

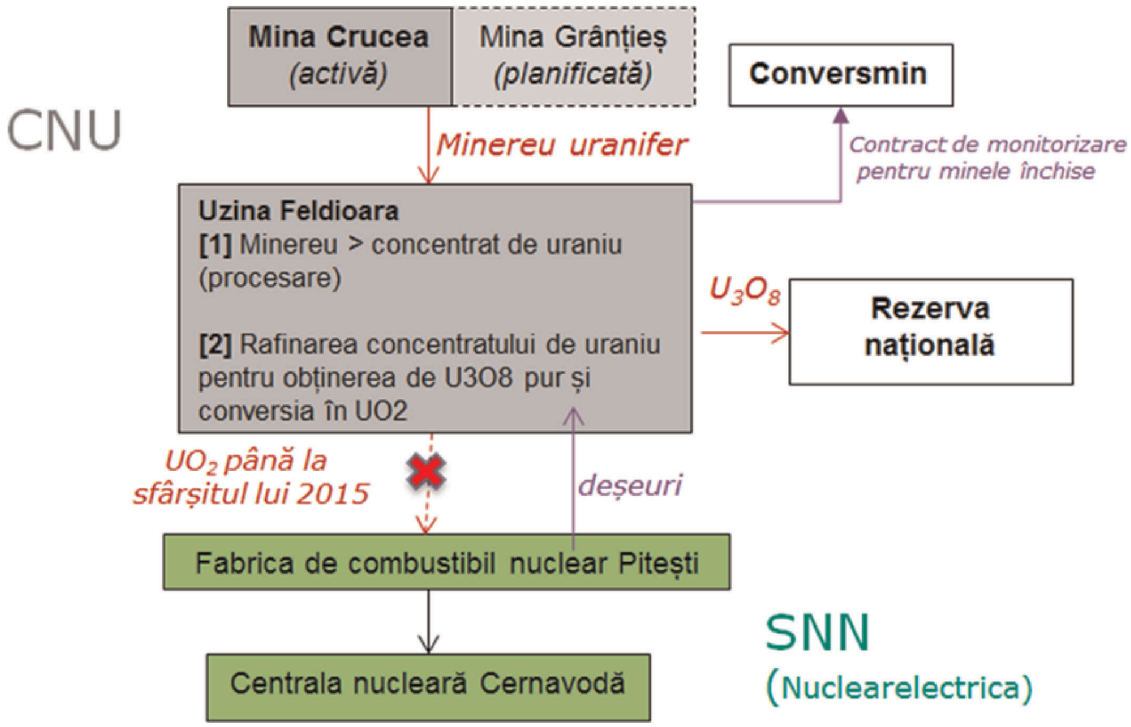
2. DESCRIEREA DETALIATĂ A AJUTORULUI

2.1. Beneficiarul ajutorului

2.1.1. *Activitățile CNU*

(9) CNU este o societate românească, cu sediul în București, care exploatează mine de uraniu și produce materia primă pentru generarea de energie nucleară în România. CNU extrage minereu de uraniu, pe care îl prelucrează pentru a obține concentrat tehnic de uraniu (*yellow cake*). Acest concentrat este apoi rafinat pentru a se obține octoxid de uraniu pur (U_3O_8), la rândul său transformat în dioxid de uraniu (UO_2). CNU a fost înființată în 1997 ca societate pe acțiuni deținută integral de stat. În 2017, CNU avea 772 de salariați.

(10) CNU are două unități de operare: o mină de uraniu, aflată în Crucea-Botușana (situată în județul Suceava, regiunea Nord-Est), unde, în 2017, lucrau 346 de persoane, și o instalație de prelucrare-rafinare situată în Feldioara (județul Brașov, regiunea Centru), cu 350 de angajați. Următorul grafic prezintă principalele surse de venituri ale societății din ultimii ani:

(11) În mod tradițional, CNU avea doi clienți: Societatea Națională Nuclearelectrica S.A. (denumită în continuare „SNN”), care achiziționa UO_2 pentru a produce combustibilul nuclear necesar funcționării Centralei Nuclearoelectrica de la Cernavodă, și Administrația Națională a Rezervelor de Stat și Probleme Speciale (denumită în continuare „ANRSPS”), care achiziționa U_3O_8. Împreună, acești doi cumpărători îi asigurau CNU 95 % din venituri.

(12) SNN a fost înființată în 1998 ca urmare a restructurării sistemului energetic românesc și este cotată la Bursa de Valori București din 2013. SNN generează energie electrică și termică prin utilizarea energiei nucleare produse de centrala nucleară de la Cernavodă și produce combustibil nuclear prin Fabrica de Combustibil Nuclear (FCN) de la Pitești. Potrivit celor mai recente rapoarte, capitalul propriu al SNN este deținut: de statul român, prin Ministerul Energiei – în proporție de 82,49 %, de Fondul Proprietatea SA – în proporție de 7,05 %, de persoane juridice – în proporție de 5,6 % și de persoane fizice – în proporție de 4,8 %.

(13) Principalul organism de conducere al SNN este Adunarea Generală a Acționarilor, care decide cu privire la chestiuni strategice, printre care numirea și demiterea Consiliului de Administrație cu majoritate simplă, adoptarea bugetului anual, aprobarea strategiei și a politicii de dezvoltare, precum și cu privire la investiții și alte tranzacții de peste 50 de milioane EUR ([6]). Organul executiv însărcinat cu gestionarea SNN este Consiliul de Administrație, format din șapte membri, din care cel puțin patru trebuie să fie administratori independenți. Deciziile privind contractele încheiate cu furnizorii de uraniu cu o valoare ce nu depășește pragul de 50 de milioane EUR intră în responsabilitatea consiliului.

2.1.2. *Cauzele dificultăților cu care se confruntă CNU*

(14) Clientela CNU nu este diversificată, depinzând în mare măsură de doi cumpărători, în special de SNN, care reprezenta peste 80 % din vânzări. CNU și-a pierdut acești doi clienți esențiali în 2016, când SNN a încheiat un contract cu întreprinderea concurentă a CNU, iar ANRSPS nu și-a reînnoit contractul de furnizare. Pentru atribuirea contractului de furnizare de UO_2, în decembrie 2015, SNN a decis să organizeze o procedură de achiziție la care să participe cei doi furnizori ai săi înregistrați și aprobați, CNU și firma canadiană Cameco, care, în cele din urmă, a fost declarată câștigătoare. CNU nu a găsit niciun cumpărător alternativ și, în consecință, nu mai a mai fost în măsură să își vândă producția.

(15) Tabelul 1 de mai jos, furnizat de autoritățile române, conține ofertele de preț depuse de CNU și Cameco (în perioada 2016-2018) în diferitele runde ale procedurii de achiziție organizate de SNN. Atunci când SNN a decis să semneze primul contract cu Cameco, prețul oferit de CNU era cu 72 % mai mare decât cel oferit de Cameco. Toate prețurile din ofertele ulterioare ale CNU au fost, de asemenea, considerabil mai mari (între + 39 % și + 99 %) decât cele din ofertele depuse de Cameco, ceea ce a determinat SNN să semneze în continuare contracte de aprovizionare cu Cameco.

Tabelul 1

Tabel recapitulativ al procedurilor de achiziție pe care SNN le-a derulat în perioada 2016-2018 pentru 120 de tone de UO_2 (necesare pentru o perioadă de 6 luni)

	Data semnării contractului de către SNN	Data primei livrări pentru fiecare contract	Oferta depusă de Cameco	Oferta depusă de CNU	Diferența de preț dintre oferta CNU și oferta Cameco
1	29.1.2016	4.3.2016	[…] * USD (≈ RON […])	[…] RON	+ 72 %
2	8.7.2016	15.9.2016	[…] USD (≈ RON […])	[…] RON	+ 39 %
3	23.12.2016	15.2.2017	[…] USD (≈ RON […])	[…] RON	+ 52 %
4	6.6.2017	21.8.2017	[…] USD (≈ RON […])	[…] RON	+ 85 %
5	5.1.2018	26.2.2018	[…] USD (≈ RON […])	[…] RON	+ 77 %

([6]) A se vedea statutul SNN, disponibil la adresa http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2014/08/engl-act-const1.pdf

6	19.7.2018	17.9.2018	[…] USD (≈ RON […])	[…] RON	+ 99 %

Sursă: Răspuns trimis de România la data de 20 decembrie 2018.
* Informație confidențială.

(16) În consecință, veniturile CNU au scăzut considerabil, acestea provenind doar din activități colaterale minore, cum ar fi contractul de servicii încheiat cu SNN privind tratarea deșeurilor generate de aceasta din urmă. Astfel cum se arată în tabelul 2, veniturile totale ale companiei au scăzut de la 110,8 milioane RON (23,4 milioane EUR) în 2015 la 15,2 milioane RON (3,2 milioane EUR) în 2016, nivel insuficient pentru a acoperi cheltuielile curente ale CNU.

(17) Înainte de scăderea bruscă a veniturilor din vânzări în 2016, CNU înregistrase deja, în 2014 și 2015, pierderi importante din exploatare. Epuizarea treptată a resurselor de uraniu din mina de la Crucea-Botușana explică parțial rezultatele slabe pe care le-a avut CNU din activitatea de exploatare. Costurile de exploatare minieră pe care le suportă CNU sunt ridicate, întrucât se confruntă cu o lipsă de fonduri pentru mentenanța rutelor de transport, iar distanțele pe care se efectuează transportul cresc din cauza epuizării depozitului și a tehnologiei învechite utilizate în subteran.

(18) În plus, CNU nu are resurse financiare pentru exploatarea unui nou zăcământ de uraniu identificat în Tulgheș-Grințieș și nici pentru modernizarea uzinei de la Feldioara.

(19) CNU trebuie să suporte, de asemenea, costuri tot mai mari pentru utilități, taxe de minerit și taxe suplimentare (taxa de mediu).

Tabelul 2

Date financiare selectate conforme cu planul de restructurare aferent perioadei 2014-2023

(în milioane RON)

	2014-2016			Perioada de restructurare					Post-restructurare	
Indicator	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Venituri totale	142,9	110,8	15,2	210,0	193,9	193,9	193,9	193,9	196,8	196,8
Cheltuieli totale	246,3	254,2	109,1	188,0	191,0	184,6	186,9	189,4	189,4	189,4
Profit/ pierderi	-104,7	-143,4	-93,9	18,5	2,6	7,9	5,9	3,8	6,2	6,2
EBITDA	-60,5	-95,1	-54,3	64,5	44,7	43,2	41,8	39,7	42,1	42,1

2.2. **Extracția de uraniu și concentratele de uraniu pentru combustibilul nuclear**

(20) CNU produce în principal două tipuri de produse finite: concentrat tehnic de uraniu (cu o concentrație ridicată de U_3O_8) și UO_2 (neîmbogățit).

(21) Concentratul tehnic de uraniu este un produs de bază standard, comercializabil și comercializat în întreaga lume, la prețuri și în condiții relativ transparente. Acesta reprezintă materia primă pentru producerea de UO_2 neîmbogățit și îmbogățit și este produs și comercializat atât de întreprinderi din afara Europei (cum ar fi Cameco), cât și de întreprinderi din Europa (stabilite în Europa), cum ar fi Orano (fosta Areva), RioTinto sau BHP Billiton. În plus, există întreprinderi nou-intrate pe această piață, în diferite stadii de dezvoltare, cu proiecte miniere noi în Spania, Finlanda și Ungaria ([7]).

(22) România a indicat, de altfel, că, în mai 2017, CNU a primit o ofertă spontană de la Orano privind furnizarea de concentrat tehnic de uraniu de la mina proprie din Niger. Orano ar fi afirmat că este în măsură să îi furnizeze societății CNU întreaga cantitate de concentrat tehnic de uraniu necesară pentru a produce UO_2-ul necesar pentru cele două reactoare de la Cernavodă ale SNN ([8]).

([7]) Informații preluate de pe site-ul https://www.wise-uranium.org/upeur.html la data de 23 septembrie 2019.
([8]) Punctul 12.2 din observațiile trimise de autoritățile române în anexa la scrisoarea nr. 121321/DV/8.12.2018.

(23) În ceea ce privește transformarea U_3O_8 în UO_2, există o concurență reală între Cameco și CNU pentru centralele nucleare de tip CANDU. În plus, orice societate comercială care produce în prezent compuși de uraniu pentru uraniu îmbogățit, folosit pentru producerea de combustibil nuclear, de exemplu Orano (fosta Areva), are capacitatea tehnologică și poate decide să intre pe această piață în viitor și să ofere produse de substituție, dacă consideră atractiv acest scenariu. Potrivit informațiilor publice disponibile, Orano își modifică în prezent procesul industrial în uzina sa de la Malvési pentru a putea vinde pe piața internațională UO_2 neîmbogățit, unul dintre produsele sale intermediare ([9]). În plus, există, de asemenea, furnizori alternativi activi de UO_2 (neîmbogățit) pentru centralele nucleare de tip CANDU, cum ar fi Dioxitek (Argentina), CNNC (China), PAEC (Pakistan) și NFC (India).

2.3. **Planul inițial de restructurare a CNU**

(24) În urma deciziei Comisiei privind ajutorul de salvare, prin care s-a aprobat împrumutul în valoare de 62 de milioane RON (13,1 milioane EUR) ([10]), România a notificat, la 12 iunie 2017, un plan inițial de restructurare cu termen de finalizare în 2021.

(25) În planul inițial de restructurare, costurile totale de restructurare erau de 941 de milioane RON (198,5 milioane EUR) (în considerentul 22 din decizia de inițiere a procedurii se face o defalcare detaliată a acestor costuri). Aceste costuri de restructurare urmau să fie finanțate, potrivit României, printr-un ajutor de stat în valoare de 441 de milioane RON (93,0 milioane EUR) și printr-o contribuție proprie a CNU în valoare de 500 de milioane RON (105,5 milioane EUR) ([11]) (reprezentând aproximativ 53 % din costurile de restructurare).

(26) Ajutorul de restructurare notificat includea următoarele cinci instrumente de ajutor:

(a) transformarea ajutorului de salvare în valoare de 62 de milioane RON (13,1 milioane EUR) în ajutor de restructurare;

(b) un grant de 75,5 milioane RON (15,9 milioane EUR);

(c) anularea unor datorii în valoare de 77 de milioane RON (16,2 milioane EUR);

(d) o subvenție de funcționare în valoare de 213 milioane RON (44,9 milioane EUR);

(e) conversia datoriei CNU, care la 30 martie 2017 era de 13,3 milioane RON (2,8 milioane EUR), în acțiuni deținute de statul român.

(27) Contribuția proprie la acoperirea costurilor din planul inițial de restructurare includea patru surse principale de venit pentru CNU, provenind din exploatare (detalii complete în considerentul 20 din decizia de inițiere a procedurii):

(a) diferite contracte privind furnizarea de U_3O_8 încheiate cu ANRSPS;

(b) un contract multianual privind furnizarea de UO_2 către SNN în perioada 1 septembrie 2017-31 decembrie 2021;

(c) un contract multianual cu SNN pentru prelucrarea materialelor neconforme cu conținut de uraniu natural;

(d) diverse contracte cu Conversmin SA pentru conservarea, închiderea, ecologizarea și monitorizarea minelor de uraniu închise.

2.4. **Motivele care au condus la inițierea procedurii**

(28) În decizia de inițiere a procedurii, Comisia a considerat că planurile României de a acorda finanțare publică pentru a sprijini planul de restructurare a CNU implicau ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE.

([9]) https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/groupe/publications-reference/rapport_tsn_malvesi_2018.pdf, pagina 13.

([10]) Statul român, prin reprezentantul său, Ministerul Energiei, a acordat împrumutul reprezentând ajutor de salvare la 5 octombrie 2016 în conformitate cu prevederile Ordonanței de urgență nr. 65/2016 a Guvernului privind instituirea cadrului legal pentru acordarea unui ajutor de stat individual pentru salvarea Companiei Naționale a Uraniului (Monitorul Oficial nr. 801 din 11 octombrie 2016). Convenția de împrumut prin care s-a acordat ajutorul de salvare prevedea o rată a dobânzii de 6,92 % și eliberarea ajutorului în două tranșe: 47,2 milioane RON la 5 noiembrie 2016 și 13 167 550,53 RON la 30 martie 2017. La 19 iulie 2017, rata dobânzii a fost ajustată de la 6,92 % la 11,08 %. *Sursă*: www.cdep.ro/interpel/2018/r1405B.pdf

([11]) Punctul 5.1.B din partea III.B a formularului de notificare.

(29) Întrucât CNU îndeplinea criteriile pentru a fi considerată întreprindere aflată în dificultate în conformitate cu punctul 20 din Orientările S&R, compatibilitatea ajutorului de restructurare a fost analizată în conformitate cu aceste orientări. În urma unei evaluări preliminare, Comisia și-a exprimat îndoieli cu privire la compatibilitatea măsurilor descrise anterior cu Orientările S&R. Aceste îndoieli sunt rezumate în continuare în considerentele 30-46 (detaliile complete sunt prezentate în decizia de inițiere a procedurii, în considerentele 44-70).

2.4.1. *Îndoieli cu privire la nivelul contribuției proprii a CNU la planul de restructurare*

(30) Comisia a pus sub semnul întrebării faptul că sursele de finanțare, astfel cum au fost propuse de România, constituiau într-adevăr o contribuție proprie semnificativă, de cel puțin 50 %, reală și efectivă, care nu implică ajutor și, prin urmare, a considerat, cu titlu preliminar, că planul inițial de restructurare nu îndeplinește cerințele de bază privind contribuția proprie prevăzute în Orientările S&R.

(31) În primul rând, cu privire la caracterul real și efectiv al contribuției proprii, Comisia a concluzionat cu titlu preliminar că niciuna dintre cele patru surse de contribuție proprie enumerate în considerentul 27 nu satisface această cerință. În conformitate cu punctul 63 din Orientările S&R, contribuția proprie trebuie să excludă profituri viitoare preconizate, cum ar fi fluxurile de trezorerie. În ceea ce privește contractele prezentate de România, Comisia a constatat că s-au materializat numai unele, care au ca obiect sume minore, iar executarea lor a fost parțială.

(32) În al doilea rând, cu privire la cerința potrivit căreia contribuția proprie nu trebuie să implice ajutor, Comisia a concluzionat cu titlu preliminar că era puțin probabilă încheierea în condițiile pieței a contractului de aprovizionare cu UO_2 de tip *take-or-pay* cu SNN, care era crucial și care ar fi urmat să reprezinte aproximativ 80 % din vânzările CNU. Pe baza indicatorilor de piață disponibili, prețul prevăzut în contractul avut în vedere, de 623 RON (131 EUR)/kg_U (adică 423 RON/kg_U fără subvenție), corespunzând unei valori de 110 USD (100 EUR)/kg_U fără subvenție) ar fi depășit prețul estimativ al pieței (67 USD/61 EUR/kg_U) cu 64 %.

(33) În plus, în privința celorlalte surse de contribuție proprie propuse, Comisia și-a exprimat îndoiala că nu ar implica ajutor: aceste contribuții proveneau din contracte planificate a fi încheiate cu administrații publice și întreprinderi de stat. Mai precis, România nu a reușit să demonstreze că ANRSPS, o entitate publică, ar semna contractele planificate cu CNU la prețurile pieței și că celălalt contract planificat cu SNN pentru prelucrarea materialelor neconforme ar fi încheiat în condițiile pieței, de exemplu, în condiții comparabile cu alte contracte de furnizare tipice din acest sector.

(34) În al treilea rând, pe baza informațiilor pe care le-a furnizat România, nu exista niciun investitor sau creditor pe piață care să susțină sau care să aibă intenția să susțină planul. România nu a fost în măsură să îi furnizeze Comisiei niciun indiciu în acest sens, cum ar fi o scrisoare de intenție care să demonstreze că un eventual investitor pe piață ar fi gata să creadă în planul de restructurare notificat, oferind sprijin și finanțare.

(35) În cele din urmă, Comisia a avut, de asemenea, îndoieli cu privire la argumentul pe care l-a susținut România că vânzările de active fixe ar constitui, de asemenea, o sursă de contribuție proprie. Nu era clar ce valoare de piață ar fi avut aceste active, când ar fi fost organizată vânzarea și, cel mai important, în ce măsură o astfel de vânzare ar putea fi finalizată cu succes în perioada de restructurare.

2.4.2. *Îndoieli cu privire la restabilirea viabilității pe termen lung a CNU*

(36) De asemenea, Comisia a avut îndoieli cu privire la faptul că planul inițial de restructurare i-ar fi permis CNU să redevină viabilă la sfârșitul perioadei de restructurare. Nu s-a stabilit faptul că, fără ajutor suplimentar, CNU ar obține o rentabilitate suficientă și ar putea rămâne pe piață.

(37) În primul rând, Comisia a remarcat că România nu a furnizat, așa cum i s-a solicitat, principalii indicatori economici pentru perioada de restructurare și nici date cu privire la profitabilitate și la costurile de producție, defalcate pe fiecare dintre principalele subunități exploatate în prezent sau planificate (mina Crucea-Botușana, uzina de la Feldioara și mina Tulgheș-Grințieș). Informațiile furnizate la nivel agregat au fost, în orice caz, neconcludente în ceea ce privește restabilirea viabilității pe termen lung a CNU la sfârșitul perioadei de restructurare.

(38) În al doilea rând, nivelul profitabilității CNU rămânea scăzut, chiar dacă se lua în considerare subvenția care urma să acopere diferența dintre costul de producție și prețul de piață al UO_2, pe care România a calificat-o drept ajutor de stat. Întrucât nu s-a luat în calcul o scădere a ajutorului în perioada de restructurare, Comisia a concluzionat, cu titlu preliminar, că, în lipsa unor dovezi suplimentare, este îndoielnică revenirea la viabilitate a CNU după încheierea perioadei de restructurare fără o subvenție de exploatare suplimentară din partea statului.

(39) În al treilea rând, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la costurile de producție după finalizarea investiției în noua mină de la Tulgheș-Grințieș pe care le-au avansat autoritățile române. În special, Comisia a subliniat faptul că România nu a prezentat niciun studiu de fezabilitate care să justifice nivelul presupus al costurilor de producție a U_3O_8 de 460 RON (97 EUR)/kg_U ([12]) și a notat că această estimare depășea în mod semnificativ prețul de piață real, care era de 22 USD (20 EUR)/livră de U_3O_8 la sfârșitul lunii februarie 2018 ([13]).

(40) În plus, Comisia a observat că previziunile privind prețul uraniului pe care le-a prezentat România pentru a sprijini perspectivele de investiții în noua mină erau învechite și nefiabile și, prin urmare, ridicau semne de întrebare cu privire la viabilitatea acestui nou sit de exploatare. Având în vedere că punctul 51 din Orientările S&R menționează că restabilirea viabilității nu trebuie să depindă de ipoteze optimiste privind factori externi, cum ar fi variații ale prețurilor, Comisia și-a exprimat, de asemenea, îndoiala că această cerință din Orientările S&R a fost îndeplinită.

2.4.3. *Îndoieli cu privire la măsurile compensatorii*

(41) În această privință, Comisia a remarcat că România avea în vedere doar două măsuri de natură comportamentală. Potrivit planului inițial de restructurare, CNU ar fi urmat să se abțină de la achiziționarea de active ale altor întreprinderi în perioada de restructurare și de la utilizarea ajutorului ca publicitate la vânzarea produselor. Cu toate acestea, în absența unor măsuri structurale semnificative și clare, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că măsurile compensatorii propuse atenuau într-o măsură satisfăcătoare efectele negative asupra concurenței create de ajutorul potențial.

(42) Mai precis, deși România susține că nu există o piață europeană pentru produsul furnizat de CNU și, prin urmare, nu ar fi nevoie de măsuri compensatorii, Comisia a făcut mai multe observații.

(43) În primul rând, Comisia a observat că, deși nicio altă companie europeană – cu excepția CNU – nu extrage în prezent minereu de uraniu în UE, există companii active în UE care importă compuși de uraniu, în special pentru aprovizionarea uzinelor de prelucrare/rafinare și, în final, pentru producția de combustibil nuclear. Un astfel de exemplu îl constituie compania Orano (fosta Areva), care importă în UE compuși de uraniu proveniți din activitățile miniere pe care le desfășoară în țări din afara UE, cum ar fi Nigerul. Prin urmare, piața este deschisă concurenței. În plus, în Spania și în Finlanda au fost identificate noi depozite din care se poate extrage uraniu și, pentru perioada 2018-2019, s-au anunțat sau planificat efectiv noi intrări în sectorul extracției de uraniu.

(44) În ceea ce privește activitățile de prelucrare/rafinare, chiar dacă, în afară de Cameco, nicio altă companie nu are ca obiect de activitate, în prezent, furnizarea de UO_2 neîmbogățit pentru centralele nucleare din UE bazate pe tehnologia CANDU, aceste piețe sunt deschise concurenței și orice companie care consideră că această activitate este atractivă poate decide să intre la un moment dat pe piață sau să furnizeze produse de substituție din alte surse. În afară de Cameco, există furnizori externi, de exemplu din China sau India, care pot oferi, de asemenea, UO_2 neîmbogățit pentru centralele de tip CANDU.

(45) În al treilea rând, Comisia a observat, de asemenea, faptul că România a prezentat unele declarații contradictorii în planul inițial de restructurare: autoritățile române au susținut, pe de o parte, că societatea CNU va căuta să își extindă portofoliul de clienți în afara României și, pe de altă parte, că nu există o piață europeană pentru produsul furnizat de CNU, nefiind nevoie, prin urmare, de nicio măsură compensatorie.

(46) Prin urmare, Comisia a concluzionat cu titlu preliminar că: (i) există o concurență reală cu privire la activitatea de *extracție* a uraniului; și (ii) există potențialul să apară în continuare o concurență în ceea ce privește activitatea de *prelucrare-rafinare* a uraniului. În consecință, măsurile comportamentale propuse de România s-au dovedit a fi insuficiente, fiind necesare măsuri structurale compensatorii pentru a se atenua denaturarea concurenței.

3. **OBSERVAȚIILE ROMÂNIEI**

(47) În observațiile sale privind decizia de inițiere a procedurii, România a prezentat informații noi, făcând câteva observații, precum și un al doilea plan de restructurare, după cum se explică în continuare.

([12]) Aproximativ 120 USD/kg_U sau 46 USD/livră de U_3O_8, întrucât 1 kg_U = 2,59979 livre de U_3O_8, conform site-ului web de specialitate: http://www.uranium.info/unit_conversion_table.php

([13]) Informații preluate de pe site-ul https://www.wise-uranium.org/upeur.html la data de 22 martie 2018.

3.1. **Observațiile României privind aplicarea Tratatului Euratom**

(48) Autoritățile române au menționat că restructurarea viza îndeplinirea angajamentelor pe care și le-au asumat în temeiul Tratatului Euratom în ceea ce privește securitatea nucleară, în special:

(a) prevenirea inundării minelor;

(b) evacuarea controlată a apelor subterane și din iazuri;

(c) decontaminarea și depoluarea apelor de mină și din iaz cu conținut de uraniu, radiu și săruri diverse peste normele de mediu, situație ce poate avea consecințe deosebit de grave pentru mediu și populație, inclusiv pentru instalațiile și echipamentele companiei;

(d) asigurarea securității aprovizionării cu materia primă pentru fabricarea combustibilului nuclear necesar funcționării unităților de la CNE Cernavodă, menținerea ciclului combustibilului nuclear autohton, fapt ce contribuie la asigurarea securității energetice a României;

(e) gestionarea stocurilor de uraniu, închiderea perimetrelor unde s-au desfășurat activități miniere/de extracție de uraniu, conservare, dezafectarea instalațiilor nucleare, execuția lucrărilor de ecologizare, monitorizare post-închidere a factorilor de mediu și a populației, activități și procese complexe și de lungă durată, pentru evitarea contaminării radioactive, închiderea de mine, ecologizare, monitorizare post-închidere.

(f) România consideră, de asemenea, că societatea CNU este esențială pentru securitatea aprovizionării cu energie în România și pentru menținerea expertizei valoroase și a investițiilor substanțiale în echipamentele, tehnologiile și licențele deținute de CNU, care altfel s-ar putea pierde ([14]). România consideră că mineritul local este cel mai sigur mod de a asigura lanțul de aprovizionare pentru producerea de energie nucleară și susține că societatea CNU este unicul furnizor de UO_2 din UE care poate asigura în mod eficient și constant materia primă pentru producția de combustibil nuclear în reactoarele nucleare de la Cernavodă ([15]).

3.2. **Cel de al doilea plan de restructurare**

(49) România a subliniat în primul rând că a renunțat la trei din cele cinci măsuri de ajutor notificate în planul de restructurare inițial, și anume la măsurile (c), (d) și (e), astfel cum sunt descrise în considerentul 26, acestea neregăsindu-se în cel de al doilea plan de restructurare. Acest fapt a condus la o scădere semnificativă a ajutorului ce urma să fie acordat, de la 440,8 milioane RON (93,0 milioane EUR) la 125,1 milioane RON (26,4 milioane EUR). Măsurile de ajutor care ar fi urmat să se mențină erau conversia ajutorului de salvare în valoare de 60,4 milioane RON (12,7 milioane EUR) și grantul în valoare de 64,8 milioane RON (13,7 milioane EUR).

(50) Costurile de restructurare ar fi scăzut, de asemenea, de la 941 de milioane RON (198,5 milioane EUR) la 250,3 milioane RON (52,8 milioane EUR), din care, potrivit României, CNU ar fi contribuit cu 50 %, și anume cu 125,1 milioane RON (26,4 milioane EUR).

(51) Conform acestui al doilea plan de restructurare, CNU ar fi urmat să stabilească o cooperare nouă cu SNN. În acest context, România a considerat că au rămas fără obiect preocupările Comisiei exprimate în considerentele 47-50 din decizia de inițiere a procedurii privind posibilul ajutor de stat inclus în prețul contractului ce urma să se încheie cu SNN, deoarece s-a renunțat la încheierea acestui contract. România a explicat că, după încetarea relațiilor contractuale cu CNU, fapt care a cauzat parțial dificultățile financiare ale CNU, SNN a început să achiziționeze materii prime de la firma canadiană Cameco. Dar pentru că recurgerea la o sursă unică de aprovizionare a fost considerată riscantă pe termen lung, SNN a prezentat o strategie de diversificare a surselor de aprovizionare.

(52) Adunarea Generală a Acționarilor SNN a aprobat în mai 2018 această strategie, în care s-a menționat explicit că CNU este furnizor de servicii de prelucrare. România a explicat că, datorită strategiei, CNU ar fi urmat să evite dependența de un singur furnizor și riscurile aferente, prin achiziționarea de U_3O_8, în loc de UO_2, de pe piețele internaționale, prelucrarea acestuia și utilizarea UO_2 rezultat pentru producerea de combustibil nuclear. Relația SNN-CNU ar urma să aibă ca obiect prelucrarea și stocarea de U_3O_8 la sediul CNU și calificarea de furnizori de U_3O_8 de către CNU: o calificare de către CNU ar fi fost într-adevăr necesară înainte de organizarea de proceduri competitive între furnizorii calificați de U_3O_8, SNN neavând expertiza în calificarea de furnizori de U_3O_8.

([14]) Observațiile prezentate de România la 19 aprilie 2019, capitolul IV.3. Planul de restructurare, punctul (iv).
([15]) Observațiile prezentate de România la 19 aprilie 2019, capitolul IV.3. Planul de restructurare, punctul (iv).

(53) Ulterior, România a adoptat Legea pentru reglementarea principiilor privind asigurarea strategiei naționale a României referitoare la menținerea ciclului nuclear integrat, prin asigurarea materiei prime pentru fabricarea combustibilului nuclear necesar funcționării unităților de la Centrala Nuclearoelectrică de la Cernavodă ([16]) (denumită în continuare „Legea nr. 193/2018"). Legea nr. 193/2018 prevede dreptul exclusiv al CNU de a produce pulbere de UO_2 pe teritoriul României; legea prevede, de asemenea, că SNN va cumpăra acest produs exclusiv de la CNU, cu excepția cazului în care CNU nu poate livra cantitățile solicitate. Criteriile și modalitățile de stabilire și de ajustare a prețurilor reglementate pentru serviciile de calificare, depozitare și procesare a U_3O_8, precum și a prețului UO_2 furnizate de CNU, urmau să fie stabilite pe baza costurilor efective ale CNU, printr-o hotărâre a guvernului care făcea încă obiectul discuțiilor la momentul în care România a depus cel de al doilea plan de restructurare (detalii privind acest act normativ, în considerentul 63 de mai jos) ([17]). În cel de al doilea plan de restructurare, România a prevăzut că intrarea în vigoare a contractului dintre CNU și SNN va avea loc în 2018.

(54) La 22 iunie 2018, CNU a propus livrarea a […] de $tone_U$ de UO_2 la un preț de […] RON/kg_U (fără TVA), respectiv […] EUR/kg_U. La 17 iulie 2018, SNN a informat CNU că nu îi va face da primă comandă pentru o cantitate de […] $tone_U$ UO_2 din cauza prețului oferit. La data de 19 iulie 2018, CNU și SNN au semnat un acord-cadru prin care CNU se angaja să îi furnizeze UO_2 celeilalte societăți.

(55) În noiembrie 2018, SNN și CNU au încheiat un contract ferm privind achiziționarea a […] $tone_U$ de UO_2 la prețul de […] RON/kg ([…] EUR/kg), suma totală prevăzută în acordul-cadru menționat anterior fiind de […] milioane RON ([…] milioane EUR) (fără TVA) ([18]).

3.3. **Al treilea plan de restructurare**

(56) Cu ocazia unei videoconferințe cu serviciile Comisiei, organizată la 3 decembrie 2018 pentru a se discuta cel de al doilea plan de restructurare, România a prezentat un al treilea plan de restructurare, care a înlocuit toate planurile de restructurare notificate anterior.

(57) Acest al treilea plan de restructurare cuprinde doar două din cele cinci măsuri de ajutor inițiale, iar valoarea acestora este mai mică față de cea a planului inițial de restructurare. Valoarea totală a măsurilor menținute este de 178,3 milioane RON (37,6 milioane EUR); aceste măsuri sunt: (i) transformarea ajutorului de salvare de 60,4 milioane RON (12,7 milioane EUR) în ajutor de restructurare; și (ii) grantul în valoare de 64,8 milioane RON (13,7 milioane EUR) pentru sprijinirea investițiilor CNU, inclusiv deschiderea exploatării zăcământului de la Tulgheș-Grințieș. În plan a fost inclusă o subvenție nouă, în valoare de 53,1 milioane RON (11,2 milioane EUR), pentru a acoperi costurile de închidere a minei de la Crucea-Botușana.

(58) Potrivit notificării României, costurile totale de restructurare, de 356,4 milioane RON (75,2 milioane EUR), detaliate în tabelul 3 de mai jos, ar urma să fie acoperite parțial din ajutorul de restructurare, precum și din contribuția de 178,1 milioane RON (37,6 milioane EUR) din partea CNU, rezultată din venituri viitoare.

Tabelul 3

Costurile de restructurare și finanțarea acestora

Costul măsurii	Ajutor de stat	Contribuție din resursele proprii ale CNU	Costuri de restructurare prevăzute
Conversia ajutorului de salvare în ajutor de restructurare	60,4	60,4	
Închiderea treptată a minei din Crucea-Botușana	**106,0**	53,1	52,9
Deschiderea exploatării zăcământului de la Tulgheș-Grințieș	[…]	[…]	[…]
Retehnologizarea uzinei de la Feldioara pentru prelucrarea deșeurilor miniere	[…]	[…]	[…]

([16]) Legea nr. 193/2018, adoptată la 19 iulie 2018 și publicată în Monitorul Oficial nr. 640 din 23 iulie 2018.

([17]) Hotărârea nr. 126/2019 a Guvernului pentru aprobarea criteriilor și modalităților de stabilire și ajustare a prețurilor reglementate aferente serviciilor de calificare, depozitare și procesare a octoxidului de uraniu, precum și a prețului dioxidului de uraniu furnizate de către Compania Națională a Uraniului – S.A. pe teritoriul României, adoptată la 5 martie 2019 și publicată în Monitorul Oficial la 6 martie 2019.

([18]) A se vedea articolul de presă la adresa: https://www.focus-energetic.ro/nuclearelectrica-incheie-iar-contract-cu-cnu-pentru-uraniu-54071.html A se vedea, de asemenea, nota de la pagina 36 din raportul anual pe 2018 al SNN, unde se menționează cantitățile pentru cele două contracte de furnizare încheiate cu Cameco și CNU: http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2019/02/SNN_RO_Raport-Anual-CA-2018.pdf Acest contract ferm a fost încheiat după ce CNU a depus o ofertă pentru o cantitate mai mare și un preț inițial cu 99 % mai mare decât cel ofertat de Cameco, după cum reiese din rândul 6 din tabelul 1.

O mai bună recuperare a uraniului din iazul de decantare	[…]	[…]	[…]
O mai bună recuperare a uraniului din haldele inactive	[…]	[…]	[…]
Total costuri de restructurare (conform prezentării RO)	356,4	178,3	178,1
Total în % (conform observațiilor transmise de RO)		50,0 %	50,0 %

Sursă: Anexa 14 la cel de al treilea plan de restructurare (*Copenhagen Economics*, pe baza datelor furnizate de CNU).

(59) Ulterior, România și-a structurat observațiile pentru a răspunde principalelor trei îndoieli exprimate de Comisie. Potrivit României, contribuția proprie a CNU este reală, efectivă și nu implică ajutor de stat, cel de al treilea plan de restructurare va restabili viabilitatea pe termen lung a CNU, iar ajutorul de restructurare acordat CNU nu va denatura concurența.

3.3.1. *Contribuția CNU este reală, efectivă și nu implică ajutor de stat*

(60) România a furnizat o defalcare detaliată a surselor de venituri ale CNU în tabelul 4 de mai jos:

Tabelul 4

Sursele de venituri ale CNU

Sume exprimate în milioane RON	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
SNN – HG		[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
% din veniturile totale ale CNU		*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*	*[…] %*
SNN – deșeuri	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total ANRSPS	[…]						
Total Conversmin	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Alte venituri din chirii	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total:	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Cheltuieli de exploatare	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Fluxuri de trezorerie din activități de exploatare	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

Sursă: Anexa 14 la cel de al treilea plan de restructurare (*Copenhagen Economics*).

(61) Conform tabelului de mai sus, România susține că cei trei clienți principali ai CNU sunt: SNN, ANRSPS și Conversmin. De asemenea, România a oferit detalii privind relația contractuală dintre CNU și aceste trei părți pentru a dovedi caracterul real și efectiv al contribuției proprii a CNU care rezultă din aceste venituri, precum și faptul că această contribuție nu implică ajutor de stat.

(62) În primul rând, astfel cum se descrie în considerentul 53, CNU a stabilit o nouă cooperare cu SNN, pe baza Legii nr. 193/2018. În conformitate cu articolul 2 din această lege, CNU va produce pe teritoriul României UO_2 necesar pentru reactoarele de tip CANDU din România exploatate de SNN. În plus, în conformitate cu articolul 2 alineatul (4) din aceeași lege, CNU are dreptul exclusiv de a presta servicii de procesare și depozitare a U_3O_8 pe teritoriul României.

(63) Prețurile acestor două activități desfășurate de CNU (și anume vânzarea de UO_2 și procesarea de U_3O_8) sunt reglementate și stabilite prin hotărâre a guvernului. În Hotărârea nr. 126/2019 a Guvernului se prevede că prețul serviciilor respective se stabilește pe baza costurilor efective ale CNU.

(64) Articolul 2 alineatul (4) din Hotărârea nr. 126/2019 a Guvernului stabilește anumite limite ale prețului reglementat, astfel încât, potrivit României, să se asigurare faptul că prețurile sunt în concordanță cu principiile pieței. În special, prețul UO_2 nu poate fi mai mare decât suma următoarelor trei elemente: media pe ultimele șase luni a prețurilor U_3O_8 practicate pe piețele internaționale pentru tranzacții pe termen lung, costurile aferente procesării și o marjă de profit de 4 %. În plus, articolul 2 alineatul (5) prevede că reducerile de costuri rezultate din creșterea eficienței activității CNU, certificate ca atare de un auditor independent, vor fi repartizate egal între furnizor și cumpărător: o cotă de 50 % se va repercuta în reducerea prețului plătit de SNN ([19]). Reducerile de costuri care nu sunt legate de creșterea eficienței se vor repercuta în totalitate în prețuri. În opinia României, acest mecanism de repartizare a costurilor oferă stimulente suficiente pentru ca CNU să devină mai eficientă în timp.

(65) De asemenea, România furnizează o analiză a celor trei componente ale prețului UO_2. În ceea ce privește media pe ultimele șase luni a prețurilor pentru U_3O_8 practicate pe piețele internaționale pentru tranzacții pe termen lung, aceasta a fost estimată pentru următoarea perioadă la 351 RON/kg (74 EUR/kg). Potrivit României, costurile de prelucrare pentru producerea UO_2 sunt de aproximativ […] RON/kg ([…] EUR/kg). Această componentă de preț include deja o marjă de profit de 5 % și se bazează pe un volum de […] de $tone_U$ de UO_2 pentru o perioadă de lucru de 10 luni. Ultimul element al formulei este marja de profit de 4 %, pe care România o consideră ca fiind o alegere conservatoare în comparație cu costul mediu al capitalului în sectorul vizat. România menționează că această marjă de profit poate fi comparată folosind ca referință costul capitalului utilizat pentru construirea centralei nucleare Paks II, care a fost de [7,5-8,5 %] și a făcut obiectul unei evaluări din partea Comisiei ([20]). Potrivit României, acest lucru este confirmat, de asemenea, de costul capitalului pentru activitatea minieră, care poate fi estimat la peste 9 %.

(66) Împreună, cele trei componente menționate în considerentul 65 oferă un nivel de aproximativ […] RON/kg ([…] EUR/kg) pentru prețul pe care CNU l-ar percepe SNN pentru livrarea de UO_2.

(67) De asemenea, România menționează că, pentru anul 2018, CNU a încheiat cu SNN un contract în valoare de 24,3 milioane RON (5,1 milioane EUR), iar pentru 2019, CNU a obținut deja o plată în avans pentru a asigura continuitatea producției. De asemenea, CNU are contracte anuale cu SNN pentru prelucrarea materialelor care conțin uraniu natural, valoarea contractului pentru anul 2018 fiind de 4,7 milioane RON (1,0 milioane EUR), cu posibilitatea unei reînnoiri anuale.

(68) În al doilea rând, în ceea ce privește informațiile privind contractele dintre CNU și ANRSPS, România susține că sunt clasificate „strict secrete”.

(69) În al treilea rând, CNU îi furnizează societății Conversmin servicii de întreținere în temeiul contractelor anuale reînnoite automat.

(70) România consideră că, având în vedere cele de mai sus, contribuția CNU este reală, efectivă și nu implică ajutor de stat.

3.3.2. *Prin aplicarea celui de al treilea plan de restructurare se va restabili viabilitatea pe termen lung a CNU*

(71) Al treilea plan de restructurare este finanțat parțial prin trei măsuri principale de ajutor: transformarea ajutorului de salvare în ajutor de restructurare, ajutorul pentru închiderea minei de la Crucea-Botușana și câteva măsuri de investiții, cum ar fi deschiderea unei noi mine la Tulgheș-Grințieș sau retehnologizarea uzinei de la Feldioara.

(72) Autoritățile române au prezentat următoarele elemente ca răspuns la solicitarea Comisiei, formulată în decizia de inițiere a procedurii, de a primi studiul de fezabilitate privind mina de la Tulgheș-Grințieș pe care se bazează ipoteza folosită de România în planul inițial de restructurare: România susține că decizia de a deschide noua mină se bazează pe studii din 1986, 2004 și, în special, 2011; chiar dacă autoritățile române au considerat că studiul din 2011 este „strict secret” și, ca atare, nu l-au comunicat Comisiei, România consideră că ipotezele folosite la elaborarea planului sunt chiar conservatoare, deoarece se preconizează ca, cel puțin în primii zece ani, să se exploateze rezervele de suprafață și nu cele din subteran, ceea ce face ca extracția să fie mai ieftină. Un studiu de fezabilitate care a fost comandat de autoritățile române societății Cepromin SA ar urma să fie disponibil abia în noiembrie 2019.

([19]) Articolul 2 alineatul (5) din Hotărârea Guvernului prevede că „[r]educerile de costuri rezultate din creșterea eficienței activității CNU, certificate ca atare de auditorul independent […], vor fi repartizate astfel: 50 % din sume vor fi recunoscute în preț sub formă de profit majorat, iar 50 % din sume se vor concretiza în reduceri ale prețului.”

([20]) A se vedea Decizia Comisiei din 6 martie 2017, SA.38454 (2015/C) – *Posibil ajutor acordat centralei nucleare de la Paks* (JO L 317, 1.12.2017, p. 45).

(73) În ceea ce privește retehnologizarea uzinei de la Feldioara în vederea prelucrării, rafinării și exploatării deșeurilor miniere, autoritățile române menționează că scopul este să se reducă costurile de prelucrare a minereului de uraniu prin modernizarea fluxului tehnologic, ceea ce va duce la un randament mai bun al activității de procesare.

(74) Potrivit României, din tabelul 4 reiese că planul propus va asigura fluxuri de trezorerie suficiente pentru a acoperi contribuția proprie a CNU, întrucât contribuția proprie necesară ar fi de aproximativ 178 de milioane RON, în timp ce suma fluxurilor de trezorerie preconizate din activitățile de exploatare pentru perioada 2017-2023 depășește 250 de milioane RON (52,7 milioane EUR).

(75) România a furnizat, de asemenea, un tabel detaliat al reducerilor de costuri planificate în funcție de locul de desfășurare a activității, astfel cum se prezintă în tabelul 5 de mai jos. Acest tabel arată că principalele reduceri ale costurilor vor rezulta, potrivit României, din economiile realizate la „subunitatea Suceava", unde se află actuala mină din Crucea-Botușana.

Tabelul 5

Costuri defalcate pe subunități

Costuri (în milioane RON)	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Costurile fiecărei subunități							
Subunitatea centrală	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Feldioara	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Suceava	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Ștei	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Oravița	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total costuri	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total amortizare	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]
Total costuri de exploatare	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]	[…]

Sursă: Anexa 14 la cel de al treilea plan de restructurare (*Copenhagen Economics*).

(76) De asemenea, România explică faptul că estimările folosite în cel de al treilea plan de restructurare se bazează pe prețurile actuale ale uraniului, dar că cercetările proprii indică perspective pozitive pe piața uraniului în viitorul apropiat. Potrivit României, diferite surse (precum S&P Global Market Intelligence) fac previziuni similare. Valoarea medie a datelor previzionate arată că prețul uraniului va crește, între 2018 și 2020, cu 40 %. De asemenea, România face referire la o decizie anterioară a Comisiei, în care se constată că pe piață există un consens cu privire la faptul că prețurile materialului nuclear vor crește treptat pe termen mediu ([21]).

(77) În continuare, România susține că rezultatele globale în materie de profitabilitate sunt robuste și rămân valabile în cazul unor modificări semnificative ale ipotezelor sau ale condițiilor de piață. Potrivit României, CNU ar trebui să fie în măsură să își asigure contribuția proprie pentru a acoperi necesarul de investiții pentru restructurare, chiar dacă investițiile prevăzute ar trebui să fie majorate cu 25 % sau dacă fluxurile de trezorerie ar scădea cu un procent similar.

3.3.3. *Ajutorul de restructurare din cel de al treilea plan de restructurare nu va denatura concurența*

(78) România subliniază, în primul rând, că valoarea ajutorului de restructurare s-a redus cu 60 % în comparație cu planul inițial de restructurare și că această reducere va limita considerabil impactul asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale.

(79) În continuare, România susține că piețele de uraniu par a fi globale (atât în amonte – în ceea ce privește activitățile de extracție, cât și în aval – în ceea ce privește activitățile de rafinare/prelucrare) și, ca atare, impactul unui ajutor de mai puțin de 40 de milioane EUR nu poate fi decât minim. Pentru a sprijini acest raționament, autoritățile române explică faptul că România reprezintă mai puțin de 0,1 % din producția mondială de uraniu.

([21]) A se vedea Decizia (UE) 2017/1021 a Comisiei din 10 ianuarie 2017 privind ajutorul de stat SA.44727 2016/C (ex 2016/N) pe care Franța intenționează să îl pună în aplicare în favoarea grupului Areva (JO L 155, 17.6.2017, p. 23), considerentul 231.

(80) În plus, CNU este singurul producător de UO_2 care utilizează tehnologia CANDU în Europa și una dintre cele doar două companii din lume producătoare de UO_2 natural neîmbogățit. De asemenea, România explică faptul că volumul redus al cererii de UO_2 neîmbogățit nu poate atrage un nivel suficient de vânzări încât schimbarea tehnologiei să fie profitabilă și să reprezinte un stimulent pentru intrarea pe această piață nouă a unei întreprinderi care în prezent produce UO_2 îmbogățit.

(81) Potrivit României, ieșirea CNU de pe piața uraniului poate spori dependența SNN de furnizorii externi de UO_2/U_3O_8. România preconizează că, dacă va pierde controlul asupra întregului ciclu al combustibilului nuclear, furnizorii externi de UO_2/U_3O_8 vor profita de această situație, în special, Cameco, care ar deveni singurul furnizor disponibil de uraniu prelucrat sub formă de UO_2 cu certificarea CANDU din România. Acești furnizori ar majora semnificativ prețul produselor pe care le vor livra SNN și își vor maximiza profitul. Această situație va afecta viabilitatea pe termen lung a operatorului nuclear național, cu implicații negative asupra securității energetice a României.

(82) În cele din urmă, România subliniază că nu există nicio măsură structurală compensatorie fezabilă care să nu pună în pericol nu numai viabilitatea societății, ci și activitatea sa de bază. România susține că, în decizii anterioare, Comisia a acceptat deja că o reducere suplimentară a activității ar putea pune în pericol posibilitatea unei societăți de a se redresa, fără a oferi oportunități de piață semnificative pentru concurenți, de exemplu în Decizia C10/2006 privind restructurarea societății Cyprus Airways.

4. EVALUAREA AJUTORULUI

4.1. Existența ajutorului în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE

(83) În temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, „sunt incompatibile cu piața internă ajutoarele acordate de state sau prin intermediul resurselor de stat, sub orice formă, care denaturează sau amenință să denatureze concurența prin favorizarea anumitor întreprinderi sau a producerii anumitor bunuri, în măsura în care acestea afectează schimburile comerciale dintre statele membre”.

(84) Rezultă că, pentru ca o măsură financiară să fie calificată drept ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții: (i) măsura trebuie să fie imputabilă statului și să fie finanțată din resurse de stat; (ii) aceasta trebuie să îi confere un avantaj unei întreprinderi; (iii) acest avantaj trebuie să fie selectiv, adică să favorizeze anumite întreprinderi sau producerea anumitor bunuri și (iv) măsura trebuie să denatureze sau să amenințe să denatureze concurența și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre.

(85) În secțiunea 4, Comisia va analiza măsurile de ajutor prezentate de autoritățile române în cel de al treilea plan de restructurare (a se vedea tabelul 3 pentru informații complete). Aceste măsuri sunt:

(a) conversia împrumutului de salvare prelungit (prin anularea obligației de rambursare a împrumutului și a dobânzilor aferente) în ajutor de restructurare în valoare de 60,4 milioane RON (12,7 milioane EUR); și

(b) trei granturi de stat în valoare totală de 117,9 milioane RON (24,9 milioane EUR) pentru a sprijini investițiile preconizate de CNU pentru retehnologizarea uzinei de la Feldioara, deschiderea unei noi mine la Tulgheș-Grințieș și închiderea minei de la Crucea-Botușana.

(86) Înainte de a examina dacă aceste măsuri financiare implică ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, Comisia ia notă de faptul că România consideră că transformarea împrumutului de salvare prelungit în ajutor de restructurare (denumit în continuare „anularea datoriei aferente împrumutului de salvare”) și cele trei granturi de stat menționate anterior (denumite în continuare „granturile de stat”) implică ajutor de stat.

4.1.1. *Resurse de stat și imputabilitatea statului*

(87) Pentru ca măsurile să fie calificate drept ajutor de stat în sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, acestea trebuie: (a) să provină din resurse de stat, fie direct, fie indirect, printr-un organism intermediar care acționează în virtutea competențelor ce i-au fost conferite; și (b) să îi fie imputabile statului.

(88) Anularea datoriei aferente împrumutului de salvare privează statul de sumele pe care CNU ar fi trebuit să i le ramburseze în temeiul acestui împrumut acordat din bugetul de stat. Prin urmare, această măsură implică resurse de stat. Întrucât această decizie trebuie luată de statul român, măsura îi este imputabilă statului. Granturile ar urma să fie finanțate tot din bugetul de stat și sunt rezultatul direct al unei decizii luate de statul român. Prin urmare, aceste măsuri îi sunt în mod clar imputabile statului și sunt acordate din resurse publice.

4.1.2. *Caracterul selectiv*

(89) Pentru a fi considerată ajutor de stat, o măsură trebuie să fie selectivă, în sensul că favorizează exclusiv anumite întreprinderi sau producția anumitor bunuri.

(90) De anularea datoriei aferente împrumutului de salvare și de acordarea granturilor de stat beneficiază doar CNU; prin urmare, acestea nu fac parte dintr-o măsură generală adresată tuturor întreprinderilor care desfășoară activități de exploatare minieră și de prelucrare a minereurilor sau altor sectoare din România. În plus, Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 65/2016 privind instituirea cadrului legal pentru acordarea ajutorului de salvare a vizat exclusiv CNU și nu s-a adresat altor societăți concurente sau care ar intenționa să intre în concurență cu CNU pentru furnizarea de uraniu. Astfel cum a precizat Curtea, în cazul unui ajutor individual, identificarea avantajului economic permite, în principiu, să se prezume selectivitatea măsurii ([22]). Prin urmare, anularea datoriei aferente împrumutului de salvare și acordarea granturilor de stat are un caracter selectiv.

4.1.3. *Avantajul economic*

(91) În sensul articolului 107 alineatul (1) din TFUE, un avantaj este orice beneficiu economic pe care o întreprindere nu l-ar fi putut obține în condiții normale de piață, și anume în absența intervenției statului ([23]).

(92) Prin anularea datoriei aferente împrumutului de salvare în valoare de 62 de milioane RON (13,1 milioane EUR), CNU ar putea folosi în alte scopuri resursele pe care ar fi trebuit să le utilizeze pentru rambursarea împrumutului. Niciun creditor de pe piață nu ar fi fost de acord să anuleze datoriile aferente întregii sale creanțe față de o anumită societate fără nicio perspectivă de compensare sau recuperare, dacă ar fi existat posibilitatea unei recuperări, cel puțin parțiale, în urma valorificării activelor de lichidare a acelei societăți în caz de faliment. În concluzie, CNU nu ar fi putut obține finanțare de pe piață în aceste condiții și, prin urmare, anularea datoriei aferente împrumutului de salvare constituie un avantaj pentru CNU.

(93) Granturile de stat care urmează să i se acorde CNU potrivit planului sunt instrumente financiare nerambursabile, care nu sunt disponibile pe piețele financiare, deoarece nu îi oferă unui potențial investitor nicio remunerație, și, drept urmare, nici vreo speranță sau drept asupra unor profituri financiare viitoare. CNU nu ar fi putut obține finanțare de pe piață în aceste condiții. Prin urmare, granturile de stat îi oferă un avantaj CNU.

4.1.4. *Denaturarea concurenței și efectul asupra schimburilor comerciale dintre statele membre*

(94) Dacă un ajutor financiar acordat de un stat membru îi consolidează poziția unei întreprinderi în raport cu aceea a altor întreprinderi concurente în cadrul schimburilor comerciale efectuate în interiorul Uniunii, aceste schimburi comerciale trebuie considerate ca fiind influențate de ajutor ([24]). Este suficient ca beneficiarul ajutorului să concureze cu alte întreprinderi pe piețe deschise concurenței ([25]).

(95) Astfel cum s-a explicat în considerentele 9 și 10, CNU își desfășoară activitatea în principal în două etape ale ciclului de producție a uraniului: de la minerit la producerea de concentrat tehnic de uraniu și ulterior de la concentratul tehnic de uraniu la producerea de UO_2.

(96) Astfel cum s-a explicat în considerentele 20-22, concentratul tehnic de uraniu este un produs comercializabil oferit de o serie de societăți, iar piața pe care funcționează CNU este mondială și deschisă concurenței. Mai exact, CNU are un concurent real și direct, și anume societatea europeană Orano, care i-a propus SNN să îi livreze cantitatea necesară de concentrat tehnic de uraniu, și câțiva concurenți potențiali, respectiv societăți din UE care preconizează deschiderea unor mine în Finlanda, Ungaria și Spania, adică tot pe teritoriul UE.

([22]) A se vedea hotărârea din 4 iunie 2015, Comisia/MOL, C-15/14, EU:C:2015:362, punctul 60.

([23]) Hotărârea Curții de Justiție din 11 iulie 1996, SFEI și alții, cauza C-39/94, ECLI:EU:C:1996:285, punctul 60; hotărârea Curții de Justiție din 29 aprilie 1999, Spania/Comisia, C-342/96, ECLI:EU:C:1999:210, punctul 41.

([24]) A se vedea, în special, hotărârea Curții din 17 septembrie 1980 în cauza 730/79, Philip Morris Holland BV/Comisia, EU:C:1980:209, punctul 11; hotărârea Curții (Camera a șasea) din 22 noiembrie 2001, Ferring SA/Agence centrale des organismes de sécurité sociale (ACOSS), cauza C-53/00, EU:C:2001:627, punctul 21; hotărârea Curții (Camera a șasea) din 29 aprilie 2004 în cauza 372/97, Republica Italiană/Comisiei Comunităților Europene, EU:C:2004:234, punctul 44.

([25]) Cauza T-214/95 Het Vlaamse Gewest/Comisia, ECLI:EU:T:1998:77.

(97) În ceea ce privește UO_2, după cum s-a explicat în considerentul 23, acesta nu este un produs specific fabricat doar de către CNU, ci este și un produs intermediar în ciclul de producție al UO_2 îmbogățit. În afară de concurența exercitată de Cameco și de concurența potențială a altor producători de UO_2 din țările cu reactoare de tip CANDU (a se vedea considerentul 23), trebuie notat și faptul că în raportul de informare al centralei din Malvéo a societății Orano se menționează că această societate a obținut autorizațiile necesare pentru instalarea unor echipamente care îi vor permite vânzarea a 300 de tone de UO_2 pe an clienților francezi sau celor de pe piața internațională ([26]). Prin urmare, această nouă capacitate ar putea contribui pe deplin la satisfacerea cererii anuale de UO_2 a SNN.

(98) Legea nu îi interzice în niciun caz CNU să furnizeze bunuri sau să presteze servicii în alte state membre.

(99) De asemenea, CNU monitorizează și gestionează minele de uraniu închise din România. Această activitate poate fi desfășurată și de alte societăți miniere care se ocupă cu închiderea și gestionarea minelor din alte țări ale Uniunii.

(100) Prin urmare, Comisia concluzionează că există schimburi comerciale în interiorul Uniunii pentru produsele comercializate sau produse și pentru serviciile furnizate de CNU. Ajutorul preconizat, care îi permite CNU să rămână pe piață, este de natură să îi îmbunătățească poziția concurențială pe piața internă, întrucât îi împiedică pe concurenți să îi preia, total sau parțial, activitatea. Prin urmare, măsura denaturează sau amenință să denatureze concurența și afectează schimburile comerciale dintre statele membre.

4.1.5. *Concluzie privind existența ajutorului*

(101) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că anularea datoriei aferente împrumutului de salvare și acordarea granturilor de stat prin care România intenționează să finanțeze costurile de 178,3 milioane RON (37,6 milioane EUR) incluse în cel de al treilea plan de restructurare a CNU constituie ajutor de stat în temeiul articolului 107 alineatul (1) din TFUE și, prin urmare, va evalua legalitatea și compatibilitatea acestuia cu piața internă.

4.2. **Legalitatea ajutorului**

(102) Comisia constată că România și-a retras planurile privind ajutorul de stat notificat inițial sub forma unui grant în valoare de 75,5 milioane RON, o subvenție de exploatare în valoare de 213 milioane RON și o conversie în acțiuni a datoriei deținute de statul român, care la data de 30 martie 2017 era de 13,3 milioane RON. România a confirmat că aceste măsuri nu au fost puse în aplicare. Prin urmare, evaluarea acestor trei măsuri de către Comisie a rămas fără obiect.

(103) În ceea ce privește măsurile de ajutor notificate rămase, astfel cum sunt descrise în considerentul 57 și având în vedere faptul că România s-a angajat să nu pună în aplicare anularea datoriei aferente împrumutului de salvare și acordarea granturilor de stat până la adoptarea de către Comisie a deciziei sale finale, obligația de *standstill* prevăzută la articolul 108 alineatul (3) din TFUE este îndeplinită, iar aceste măsuri sunt considerate legale, fără a aduce atingere evaluării compatibilității acestora.

(104) Împrumutul reprezentând ajutor de salvare nu a fost pus în aplicare înainte de emiterea deciziei privind ajutorul de salvare a Comisiei și, prin urmare, nu era ajutor de stat ilegal atunci când a fost aprobat. Cu toate acestea, prelungirea excesivă a duratei împrumutului și nerambursarea acestuia cu mult peste termenul de șase luni pentru care a fost acordat îi conferă un caracter ilegal.

4.3. **Compatibilitatea ajutorului și temeiul juridic al evaluării**

(105) TFUE definește condițiile în care un ajutor poate fi declarat compatibil cu piața internă. În conformitate cu articolul 107 alineatul (3) litera (c) din TFUE, Comisia poate autoriza un ajutor de stat dacă acesta vizează să faciliteze dezvoltarea anumitor sectoare economice și dacă nu afectează în mod negativ condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care să contravină interesului comun. Având în vedere natura ajutorului de stat în cauză, Comisia va examina dacă ajutorul de stat este compatibil cu piața internă, în funcție de dispozițiile prevăzute în Orientările S&R și ținând seama în mod corespunzător de dispozițiile Tratatului Euratom.

([26]) Informații preluate de la adresa https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/groupe/publications-reference/rapport_tsn_malvesi_2018.pdf, p. 13, consultată la 23 septembrie 2019.

(106) În urma evaluării compatibilității ajutorului de restructurare inclus în cel de al treilea plan de restructurare, trebuie să se stabilească dacă informațiile colectate în cadrul procedurii sunt în măsură să elimine îndoielile exprimate în decizia de inițiere a procedurii. În acest scop, evaluarea urmărește cele trei îndoieli principale exprimate în prezenta decizie cu privire la compatibilitatea cu piața internă a măsurilor de restructurare descrise în cel de al treilea plan de restructurare, și anume: (i) prezența unei contribuții proprii a beneficiarului, care să fie reală și efectivă și să nu implice ajutor; (ii) restabilirea viabilității pe termen lung; și (iii) absența unor măsuri compensatorii semnificative.

4.3.1. *Evaluarea îndeplinirii de către CNU a condițiilor pentru a primi ajutor de restructurare în temeiul Orientărilor S&R*

(107) Numai întreprinderile aflate în dificultate, astfel cum sunt definite la punctul 20 din Orientările S&R, și care nu își desfășoară activitatea în sectorul oțelului sau al cărbunelui, astfel cum sunt definite la punctele 15 și 16 din aceleași orientări, pot beneficia de ajutor de salvare sau de restructurare compatibil cu piața internă.

(108) Astfel cum s-a menționat în decizia privind ajutorul de salvare și în cea de inițiere a procedurii, CNU îndeplinea criteriile pentru a fi considerată drept întreprindere aflată în dificultate în conformitate cu punctul 20 din Orientările S&R (a se vedea considerentul 33 din decizia privind ajutorul pentru salvare) ([27]) și, întrucât nu își desfășoară activitatea în sectorul cărbunelui, al oțelului sau în cel bancar, poate beneficia de ajutor de restructurare.

4.3.2. *Prezența unei contribuții proprii a CNU, care să fie reală și efectivă și să nu implice ajutor*

(109) În conformitate cu punctul 62 din Orientările S&R, este necesară o contribuție semnificativă la costurile de restructurare din resursele proprii ale beneficiarului ajutorului, ale acționarilor sau ale creditorilor acestuia sau ale grupului de întreprinderi din care face parte acesta ori din resursele noilor investitori. Punctul 64 prevede că o contribuție proprie va fi considerată, în mod normal, ca fiind adecvată pentru o întreprindere de talie mare – precum CNU – în cazul în care cuantumul acesteia este de cel puțin 50 % din costurile de restructurare.

(110) În plus, în conformitate cu punctul 63 din Orientările S&R, este, de asemenea, important ca această contribuție să fie reală, cât mai ridicată cu putință, să nu implice ajutor și să excludă profiturile viitoare preconizate.

(111) Criteriul esențial de compatibilitate prevăzut în Orientările S&R se justifică prin faptul că ajutoarele de salvare și cele de restructurare se numără printre tipurile de ajutoare de stat care denaturează cel mai mult concurența. Sprijinirea întreprinderilor aflate în dificultate afectează dinamica normală a pieței, care ar forța întreprinderile mai puțin eficiente să își înceteze activitatea. Ca atare, o contribuție proprie semnificativă este evaluată ca un semn că piețele cred în restabilirea viabilității și sprijină activ planul de restructurare.

(112) În cel de al treilea plan de restructurare, România a prezentat o contribuție proprie în valoare de 178,1 RON (37,6 milioane EUR), pretinzând că această contribuție reprezintă 50 % din costurile totale de restructurare (a se vedea secțiunea 3.3.1). Sursele de venit provin din: (i) contracte cu SNN pentru furnizarea de UO_2; (ii) contracte cu SNN pentru tratarea deșeurilor; (iii) contracte cu ANRSPS; (iv) contracte cu CONVERSMIN; și (v) alte venituri minore (a se vedea tabelul 4).

(113) Atunci când Comisia a analizat natura contribuției proprii pentru a vedea dacă aceasta implică sau nu ajutor, a constatat că nu există niciun investitor pe piață și nicio bancă comercială care să contribuie prin suportarea riscului prefinanțării vânzărilor către SNN sau care să ofere un împrumut în condițiile pieței ori capital nou pentru a finanța o parte din costurile de restructurare. Dimpotrivă, Comisia a constatat că toate sursele de contribuție proprii propuse constau în venituri din contracte cu administrații publice și întreprinderi de stat.

(114) România nu a prezentat niciun document justificativ sau dovezi care ar putea ridica îndoielile exprimate în decizia de inițiere a procedurii (considerentul 51) privind conformitatea cu condițiile pieței a contractelor dintre ANRSPS, o administrație publică, și CNU și a prețurilor propuse de această administrație. Același lucru este valabil în ceea ce privește contractele încheiate cu CONVERSMIN: România a prezentat date cu privire la contractele din trecut și din prezent, dar nu a demonstrat că aceste contracte și veniturile aferente acestora nu implică ajutor și că prețul este cel practicat pe piață.

(115) În plus, principala sursă de venituri (aproximativ 80 %) cu care CNU dorește să contribuie la costurile de restructurare o reprezintă, potrivit României, contractele privind furnizarea de UO_2 pe care CNU urmează să le încheie cu SNN în temeiul actelor normative nou adoptate, și anume Legea nr. 193/2018 și hotărârea guvernului pe aceeași temă (astfel cum se descrie în considerentul 53). Prin urmare, Comisia va evalua mai întâi dacă se poate considera că aceste venituri, în special cele din vânzările către SNN, nu implică ajutor. În acest scop, Comisia va folosi același raționament și aceleași criterii ca cele analizate în secțiunea 4.1.

([27]) Potrivit situației sale financiare de la 31 decembrie 2015, CNU avea un capital negativ și îndeplinea criteriile prevăzute de legislația română pentru ca, la cererea creditorilor săi, să înceapă procedura colectivă de insolvență.

4.3.2.1. Evaluarea veniturilor din contractul încheiat de CNU cu SNN privind furnizarea de UO_2

(116) Analiza efectuată în prezenta secțiune privind veniturile pe care CNU le-ar obține prin vânzarea de UO_2 către SNN are ca scop doar verificarea respectării cerinței de la punctul 63 din Orientările S&R, și anume că suma cu care beneficiarul ajutorului contribuie la costurile de restructurare nu implică ajutor.

(117) Astfel cum s-a explicat în considerentul 12, statul român, prin Ministerul Energiei, deține 82,5 % din capitalul social al SNN. Rezultă că resursele transferate de la SNN la CNU ca plată pentru contractele ce urmează să fie executate în temeiul noii legi de monopol sunt, de fapt, generate într-o proporție copleșitoare de resurse de stat și că resursele SNN se află sub controlul statului român.

(118) Potrivit jurisprudenței constante, capacitatea statului de a controla o întreprindere publică implicată în acordarea unei măsuri nu justifică în mod automat prezumția că acțiunile și deciziile sale comerciale îi sunt imputabile statului. Curtea de Justiție a Uniunii Europene („Curtea") a explicat că resursele unei societăți publice sunt considerate resurse de stat și acțiunile care le vizează sunt considerate a fi imputabile statului dacă acesta este capabil, prin exercitarea influenței sale dominante asupra societății respective, să direcționeze utilizarea resurselor acesteia ([28]). Curtea a indicat anumite criterii de stabilire a imputabilității statului, printre care se numără intensitatea supravegherii exercitate de autoritățile publice asupra conducerii societății sau orice alt criteriu care să arate o implicare a autorităților publice în adoptarea unei măsuri.

(119) În primul rând, Comisia observă că Legea nr. 193/2018 prin care se instituie în sarcina SNN obligația de a cumpăra de la CNU a fost adoptată în Parlament (a se vedea considerentul 53). În temeiul acestei legi, SNN va fi obligată să achiziționeze UO_2 de la CNU la un preț bazat pe costurile de rafinare efective ale CNU, indiferent dacă tranzacțiile în cauză vor fi sau nu profitabile pentru SNN, în special comparativ cu prețurile practicate de furnizori alternativi de UO_2, de exemplu, de firma canadiană Cameco. Acest lucru indică în mod clar faptul că, din perspectiva SNN, contractele de furnizare încheiate cu CNU în temeiul acestei legi nu sunt decizii comerciale autonome, bazate pe piață, ci rezultatul exercitării competenței legislative a statului român. Aceasta înseamnă că statul român este cel care își exercită, în cele din urmă, influența decisivă asupra deciziei SNN de a achiziționa UO_2 de la CNU și asupra condițiilor aferente acestui contract (în special, prețul de achiziție).

(120) În circumstanțe similare, Comisia a concluzionat că încheierea de către Hidroelectrica, o întreprindere publică controlată de statul român (ce deține 80 % din acțiuni), prin implicarea autorităților de stat, a unor contracte pe termen lung pentru achiziționarea de energie electrică de la S.C. Termoelectrica S.A și S.C. Electrocentrale Deva S.A, la rândul lor întreprinderi publice, implica resurse de stat și era imputabilă statului ([29]). În cazul de față, imputabilitatea statului este chiar mai evidentă și se poate stabili în mod direct, întrucât decurge automat din legislația internă, având în vedere că orice furnizare alternativă de UO_2 – cu excepția cazului în care CNU ar fi în imposibilitatea de a livra – ar încălca relația contractuală dintre SNN și CNU impusă de stat prin Legea nr. 193/2018.

(121) De asemenea, Comisia observă că această concluzie este consolidată de importanța rolului deținut de stat în organele de conducere ale SNN (a se vedea considerentul 12), prin care se garantează faptul că obligația impusă de lege în sarcina SNN este executată de organismele decizionale ale SNN: cei șapte membri ai consiliului de administrație al SNN ([30]) sunt numiți de Adunarea Generală a Acționarilor, unde statul, datorită participației sale în SNN, deține majoritatea. Consiliul de Administrație este responsabil în special de numirea și revocarea din funcție a persoanelor care ocupă posturi de conducere în SNN, a căror activitate o verifică.

(122) Prin urmare, Comisia concluzionează că există dovezi directe care arată că încheierea contractelor și executarea acestora îi este imputabilă statului român. În plus, având în vedere că încheierea și executarea contractelor implică un transfer de resurse de la SNN (drept plată către CNU), care este un cumpărător controlat de stat, Comisia concluzionează că această măsură nouă planificată implică resurse de stat (a se vedea considerentele 116 și 118).

([28]) Cauza C-482/99, Republica Franceză/Comisia (Stardust Marine), Rec., [2002], p. I-4397.

([29]) A se vedea Decizia Comisiei din 20.4.2015 privind tarifele practicate de S.C. Hidroelectrica S.A. din Romania față de S.C. Termoelectrica S.A. și S.C. Electrocentrale Deva S.A. – [SA.33 475 (2012/C)], considerentele 12 și 92-100 (JO L 275, 20.10.2015, p. 46). În acest caz, prețurile de vânzare s-au bazat pe costurile stabilite de autoritatea de reglementare în domeniul energiei, iar contractele le-au permis vânzătorilor, care nu au putut găsi cumpărători la prețul pieței, să vândă o parte din producția lor către Hidroelectrica cu mult peste prețurile pieței.

([30]) A se vedea cel mai recent raport al SNN, la rubrica „Rapoarte anuale" de pe site-ul său oficial: Raport anual pe 2016, paginile 88-96, preluat de la adresa http://www.nuclearelectrica.ro/wp-content/uploads/2018/01/Raport-Anual-CA-2016-Final-ENGLEZA1.pdf, la data de 30 iulie 2019.

(123) Legea nr. 193/2018 nu se referă decât la CNU și nu vizează alte societăți concurente sau potențial concurente cu CNU în ceea ce privește alimentarea cu uraniu. Astfel cum a precizat Curtea, în cazul unui ajutor individual, identificarea avantajului economic permite, în principiu, să se prezume selectivitatea măsurii ([31]). Legea nr. 193/2018 și veniturile pe care CNU le-ar obține prin punerea în aplicare a acesteia sunt, prin urmare, în mod clar selective.

(124) În ceea ce privește avantajul, astfel după cum observă Comisia, cadrul de reglementare instituit de Legea nr. 193/2018 și de hotărârea guvernului pe aceeași temă îi asigură CNU certitudinea că își va vinde producția de UO_2 către SNN la un preț care să îi acopere o parte din costuri și să îi asigure un profit. Nicio altă societate de pe piață nu are această certitudine. Fără intervenția statului, CNU nu ar avea certitudinea că își va vinde producția, astfel cum se întâmpla în regimul anterior, în care SNN organiza proceduri de achiziție pentru a încheia contracte de aprovizionare cu UO_2. Acest lucru este confirmat de tabelul 1, în care se arată că, de la introducerea procedurii de achiziție, prețurile oferite de CNU au fost întotdeauna mult mai mari decât cele propuse de Cameco. Ca dovadă că oferta de monopol i-ar conferi CNU un avantaj față de prețurile pieței, la 23 octombrie 2019, Agenția de Aprovizionare a Euratom (ESA) a decis să refuze încheierea unui contract de furnizare planificat între SNN și CNU și notificat ESA, după ce a primit informații suplimentare cu privire la prețul la care Cameco ar putea furniza produse nucleare identice. Prin urmare, Comisia concluzionează că Legea nr. 193/2018 și veniturile pe care CNU le-ar obține prin punerea în aplicare a acesteia îi oferă un avantaj CNU.

(125) Având în vedere cele de mai sus, Comisia concluzionează că veniturile pe care CNU le-ar obține de la SNN în schimbul furnizării de UO_2 implică ajutor și, prin urmare, nu constituie o contribuție proprie valabilă la costurile de restructurare, astfel cum se prevede la punctul 63 din Orientările S&R.

(126) În continuare Comisia a evaluat, presupunând că toate celelalte condiții rămân neschimbate, care ar fi nivelul contribuției proprii a CNU dacă nu s-ar ține seama de veniturile provenite de la SNN. Fluxurile de trezorerie din activitățile de exploatare rezultate sunt prezentate în tabelul 6 ([32]).

Tabelul 6

Rezultatele financiare reale și preconizate ale CNU

În milioane RON	2017	2018	2019 (f)	2020 (f)	2021 (f)	2022 (f)	2023 (f)
Cifră de afaceri	84,1	37,8	12,9	15,4	16,5	16,9	17,4
(Cheltuieli totale)	66,0	44,0	2,7	3,2	3,1	2,8	3,0
Total fluxuri de trezorerie din activități de exploatare	18,1	-6,2	10,1	12,2	13,4	14,1	14,4
(amortizări)		14,6	11,3	11,3	11,3	11,3	11,3
(impozite – 16 %, rată de impozitare presupusă, pe baza datelor prezentate de România)		0,0	0,0	0,2	0,3	0,5	0,5
Profit net		n.a.	-1,2	0,8	1,7	2,4	2,6
Capitaluri proprii ajustate		115,2 (-[33])	114,1	114,8	116,6	119,0	121,6
ROE ([34])		n.a.	-1,0 %	0,7 %	1,5 %	2,0 %	2,2 %

([31]) A se vedea hotărârea din 4 iunie 2015, Comisia/MOL, C-15/14, EU:C:2015:362, punctul 60.

([32]) Pentru a recalcula fluxurile de trezorerie din activitățile de exploatare, s-au făcut anumite presupuneri privind veniturile și costurile, astfel cum au fost prezentate de România (tabelul 4). În primul rând, în ceea ce privește veniturile, s-a pornit de la ipoteza că societatea CNU nu va încasa venituri în temeiul contractului încheiat cu SNN privind furnizarea de UO_2 începând cu 2019; veniturile aferente anilor 2017 și 2018 nu fac obiectul Legii nr. 193/2018. În al doilea rând, calculele s-au bazat pe ipoteza prudentă că societatea CNU ar suporta doar o parte din costurile aferente centralei de la Feldioara, și anume cea corespunzătoare procentului de venituri generate de contractul privind deșeurile, în raport cu veniturile totale ce s-ar fi obținut din executarea contractelor încheiate cu SNN atât pentru procesarea deșeurilor, cât și pentru furnizarea de UO_2 începând cu 2019. Nu s-a ținut cont nici de costurile de funcționare a minei de la Crucea-Botușana începând cu anul 2019, având în vedere că CNU nu va suporta o mare parte a acestora dacă nu va fi nevoită să producă U_3O_8 pentru a-i furniza UO_2 societății SNN. În concluzie, aceste fluxuri de trezorerie din activități de exploatare reprezintă un nivel maxim în absența contractului cu SNN privind furnizarea de UO_2, având în vedere ipotezele conservatoare privind valoarea reducerii veniturilor și a costurilor: costurile s-ar putea reduce într-o măsură mai mică, de pildă în cazul în care CNU ar continua să producă U_3O_8 – chiar și în absența contractului cu SNN privind furnizarea de UO_2 – pentru a-și constitui un stoc intern, de exemplu.

([33]) Pe baza datelor furnizate de către autoritățile române (41,3 milioane RON „capitalul social” și 73,9 milioane RON „alte rezerve”)

([34]) ROE, ROCE și ROA au fost calculate în conformitate cu metodologia aplicată pentru exercițiul financiar 2018 de către autoritățile române în scrisoarea lor din 19 aprilie 2019 (anexa 14), prin împărțirea profitului net la „capitalul social” majorat cu „alte rezerve”.

ROCE		n.a.	-0,8 %	0,4 %	1,3 %	0,7 %	0,9 %
ROA		n.a.	-0,3 %	0,2 %	0,4 %	0,4 %	0,6 %

Sursă: Calculele Comisiei, pe baza celui de al treilea plan de restructurare.

(127) Pe baza acestor calcule și folosind suma fluxurilor de trezorerie din perioada 2017-2023, după metoda folosită de România, suma maximă, fără ajutor, cu care CNU ar putea contribui la plan este de 76,2 milioane RON (16,1 milioane EUR). Această sumă reprezintă doar 21,4 % din costurile de restructurare prevăzute, de 365 de milioane RON (77,0 milioane EUR). Acest nivel este cu mult sub nivelul contribuției proprii minime de 50 %. În această privință, chiar dacă s-ar presupune, în spiritul dezbaterii, că societatea CNU ar putea să continue vânzările către SNN în cazul în care s-ar alinia la prețurile pieței, veniturile din exploatare pe care le-ar obține astfel CNU ar fi în mod necesar ipotetice și insuficient de stabile și de previzibile pentru a constitui o sursă reală și efectivă de contribuție proprie la costurile de restructurare. Îndoielile exprimate de Comisie în această privință în decizia de inițiere a procedurii rămân, prin urmare, fondate.

(128) În conformitate cu practica decizională a Comisiei în ceea ce privește aplicarea Orientărilor S&R, contribuția proprie, fără ajutor, a diferiților beneficiari vizați a variat între 44 % ([35]) din costurile de restructurare [se poate accepta o cotă inferioară pragului de 50 % într-o zonă asistată în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (a), astfel cum se prevede la punctul 98 din Orientările S&R] și 73 % ([36]) din costurile de restructurare. De asemenea, Comisia dorește să sublinieze faptul că natura strategică a industriei nucleare nu a constituit un motiv de a folosi cerințe mai puțin stricte privind contribuția proprie în cazul Areva, un potențial concurent al CNU, care a contribuit în proporție de peste 50 % ([37]) la costurile de restructurare. În speță, Comisia nu identifică, așadar, niciun motiv valabil pentru a se îndepărta de la norme și de la practica sa decizională în ceea ce privește cuantumul minim al contribuției proprii la costurile de restructurare.

(129) În plus, România nu a răspuns chestiunii menționate de Comisie în decizia de inițiere a procedurii (a se vedea considerentul 50), și anume de ce profiturile viitoare reprezintă surse efective ale contribuției proprii, având în vedere că la punctul 63 din Orientările S&R se exclud profiturile viitoare preconizate, cum ar fi fluxurile de trezorerie.

(130) În privința altor venituri decât cele provenite din contractul încheiat de CNU cu SNN privind furnizarea de UO_2, România nu a demonstrat că acestea ar fi reale, efective și nu ar implica ajutor. Aceste venituri nu ar reprezenta, în niciun caz, decât o contribuție proprie maximă de 21,4 % (a se vedea considerentul 127), un procent în mod clar insuficient pentru a se considera că cerința privind propria contribuție din Orientările S&R este îndeplinită. Prin urmare, Comisia nu are obligația să se pronunțe dacă celelalte surse de contribuție proprie pe care le-a prezentat România sunt reale, efective și nu implică ajutor.

4.3.3. *Planul de restructurare și restabilirea viabilității pe termen lung*

(131) În conformitate cu punctul 45 din Orientările S&R, în cazul ajutorului de restructurare, Comisia va solicita ca statul membru în cauză să prezinte un plan de restructurare fezabil, coerent și de perspectivă pentru a se restabili viabilitatea pe termen lung a beneficiarului. Planul de restructurare trebuie să restabilească viabilitatea pe termen lung a beneficiarului într-un termen rezonabil și pe baza unor ipoteze realiste privind condițiile viitoare de desfășurare a activității, care ar trebui să excludă orice ajutor de stat suplimentar care nu este prevăzut în planul de restructurare. În conformitate cu punctul 48 din Orientările S&R, planul de restructurare trebuie să identifice cauzele dificultăților și ale deficiențelor beneficiarului și să prezinte modul în care măsurile de restructurare propuse vor remedia problemele de bază ale beneficiarului. În conformitate cu punctul 50, rezultatele preconizate ale restructurării planificate ar trebui să fie demonstrate în cadrul unui scenariu de bază, precum și în cadrul unui scenariu pesimist (sau cel mai defavorabil). În conformitate cu punctul 52 din Orientările S&R, restabilirea viabilității pe termen lung se realizează atunci când o întreprindere este în măsură să asigure o rentabilitate preconizată adecvată a capitalului după ce și-a acoperit toate costurile, inclusiv costurile de amortizare și cheltuielile financiare.

Profiturile cumulate au fost luate în considerare pentru a calcula o valoare a capitalurilor proprii ajustate pentru fiecare an al perioadei de restructurare.

([35]) Decizia Comisiei din 12.5.2016, SA.40419 (2015/N) – Ajutor de restructurare acordat întreprinderii Semenarna Ljubljana d.o.o. (JO C 258, 15.7.2016, p. 1).

([36]) Decizia Comisiei din 25.6.2018, SA.49214 (2017/N) – Ajutor de restructurare acordat întreprinderii Semenarna Ljubljana d.o.o. JO C 339, 21.9.2018, p. 1).

([37]) A se vedea Decizia Comisiei din 10 ianuarie 2017, SA 44727 (2016/C) *Ajutor de restructurare pentru Areva*, (JO L 155, 17.6.2017, p. 23).

(132) Această condiție esențială prevăzută în Orientările S&R vizează în special evitarea denaturării concurenței pe o perioadă lungă de timp prin injectarea repetată și nerentabilă de bani publici în întreprinderi aflate în dificultate, care nu ar fi în măsură să redevină autonome și viabile din punct de vedere financiar într-un interval de timp rezonabil. În această privință, Comisia remarcă faptul că, în alte cazuri din industria nucleară ([38]), caracterul strategic al acestui sector nu a constituit un motiv pentru a reduce exigențele în materie de rigurozitate și de soliditate a planului de restructurare și de probabilitate a restabilirii viabilității pe termen lung după punerea în aplicare a planului.

4.3.3.1. Deficiențe ale planului de restructurare

(133) În considerentele 54-61 din decizia de inițiere a procedurii, Comisia și-a exprimat îndoiala cu privire la faptul că, fără un ajutor continuu (fără o subvenție de funcționare), CNU ar putea deveni viabilă și că noua mină planificată ar fi profitabilă în condiții realiste. Ca răspuns, România a susținut că, pe termen lung, CNU va deveni viabilă, având în vedere proiecțiile financiare care arată, în medie, între 2018 și 2023, o rentabilitate financiară (ROE) de 14 % (11,4 % în 2023) și o rentabilitate a capitalului angajat (ROCE) de 12,9 % (13,6 % în 2023). Cu toate acestea, din motivele prezentate în considerentele următoare, Comisia consideră că viabilitatea pe termen lung a CNU nu este dovedită.

(134) Comisia constată că, în observațiile trimise, România nu a explicat motivul pentru care previziunile sale privind fluxurile de trezorerie nu par să includă nici costurile de exploatare, nici costurile de investiții legate de noua mină planificată la Tulgheș-Grințieș.

(135) De asemenea, Comisia remarcă faptul că, pe baza informațiilor furnizate de România (a se vedea tabelul 1), prețurile prezentate de CNU pentru a-i furniza SNN cele 120 de $tone_U$ de UO_2 la fiecare șase luni în perioada decembrie 2015-august 2018 au fost cu 39 %-99 % mai mari decât oferta prezentată de Cameco. În cel de al treilea plan de restructurare, România nu a prezentat o explicație detaliată și cuantificată a modului în care procesele de producție ale CNU (atât în sectorul mineritului, cât și în cel al prelucrării/rafinării) ar putea deveni competitive față de Cameco. Prin urmare, România nu a explicat modul în care CNU ar putea redeveni viabilă pe termen lung la sfârșitul perioadei de restructurare fără să beneficieze de ajutoare de stat suplimentare.

(136) Comisia observă, de asemenea, că, în cel de al treilea plan de restructurare, costurile de exploatare pe care se presupune că le-ar suporta CNU anual începând cu 2020 se situează între [50-70] de milioane RON ([10,5-14,8] milioane EUR), ceea ce reprezintă aproximativ o treime din cheltuielile anuale prevăzute pentru anul 2023 (196,8 milioane RON, 41,5 milioane EUR) în primul plan de restructurare prezentat de România (a se vedea tabelul 1). Autoritățile române nu au oferit nicio justificare convingătoare pentru diferența semnificativă care există între cele două planuri în ceea ce privește nivelul costurilor de exploatare, mai ales că, în ambele planuri, mina de la Crucea ar urma să fie complet epuizată până în 2023, deci nu prin închiderea acestei mine s-ar explica diferența. Prin urmare, nu s-a demonstrat credibilitatea ipotezelor privind costurile de exploatare.

(137) În plus, România nu a oferit nicio explicație privind ipotezele de bază privind veniturile presupuse în planul său de restructurare începând cu 2021, cum ar fi ipotezele privind utilizarea unui mix de U_3O_8, produs intern și importat, pentru uzina de la Feldioara. În plus, autoritățile române nu au prezentat un scenariu pesimist, astfel cum se prevede la punctul 50 din Orientările S&R, care să cuprindă o evaluare detaliată a restabilirii viabilității întreprinderii chiar și într-o ipoteză pesimistă. Autoritățile române au calculat doar valoarea cumulată a fluxurilor de trezorerie din activități de exploatare considerată a reprezenta o contribuție proprie în cazul în care costurile de exploatare (sau, alternativ, costurile de investiții) ar crește cu 25 %, fără a justifica logica unei astfel de ipoteze, și nici nu au evaluat în detaliu impactul pe care l-ar avea această creștere asupra situațiilor financiare ale CNU.

(138) În plus, România nu a furnizat dovezi care să ateste că noua mină va fi profitabilă, astfel cum s-a solicitat în mod expres în decizia de inițiere a procedurii. În noiembrie 2019 va fi gata un studiu de fezabilitate comandat unei firme de consultanță din România (Cepromin Deva). Prin urmare, Comisia constată că studiul din 2011 privind mina de uraniu (a se vedea considerentul 72), pe care Comisia regretă că nu l-a primit de la autoritățile române, chiar și într-o variantă din care să se fi eliminat eventualele preocupări legate de securitatea națională, este oricum depășit și insuficient pentru a se stabili profitabilitatea noii mine. În special, România nu a respins observația formulată de Comisie în decizia de inițiere a procedurii potrivit căreia costul de producție planificat al minei ar depăși cu mult prețul de piață al U_3O_8 (a se vedea considerentul 39). Pe baza aceleiași surse specializate, Comisia observă că

([38]) A se vedea nota de subsol 42.

prețurile la uraniu au rămas la un nivel scăzut, de circa 25 USD/livră de U_3O_8 (22,6 EUR) ([39]), mult mai mic decât costul de producție de […] USD/livră de U_3O_8 ([…] EUR) prevăzut de România în planul său inițial de restructurare. În ceea ce privește costurile de producție aferente noii mine, România a explicat că este posibil ca acestea să fie mai mici decât cele prevăzute inițial în planul său din 2011, întrucât într-o primă etapă s-ar exploata doar rezervele de la suprafață, dar nu a făcut o comparație cu prețurile actuale și cele prognozate ale pieței. În plus, noua subvenție introdusă în cel de al treilea plan de restructurare (a se vedea considerentul 57) pentru a acoperi costurile de închidere a minei de Crucea-Botușana arată că societatea CNU nu a constituit rezerve pentru reabilitarea ecologică a acestei mine. În absența unui studiu privind noua mină, nu se poate verifica dacă s-a ținut cont în mod corect de aceste costuri aferente noului sit de exploatare. Același lucru este valabil și pentru toate celelalte costuri viitoare de exploatare a noii mine. Prin urmare, Comisia concluzionează că rămân valabile îndoielile privind noua mină menționate în decizia de inițiere a procedurii.

4.3.3.2. Îndoieli privind restabilirea viabilității pe termen lung

(139) În primul rând, Comisia consideră că cifrele furnizate de autoritățile române nu demonstrează restabilirea viabilității CNU, întrucât calculele se bazează pe premisa eronată că nivelul contribuției proprii a CNU la costurile de restructurare va fi satisfăcător. După cum s-a explicat anterior, Comisia consideră, într-adevăr, că veniturile rezultate din monopolul de furnizare de UO_2 către SNN implică ajutor (a se vedea considerentul 125). Rezultă că nu există o revenire la viabilitate pe termen lung fără ajutor de stat, întrucât livrările către SNN în cadrul monopolului nu sunt limitate în timp și se preconizează că vor constitui cea mai mare parte a veniturilor CNU în perioada de restructurare. În practică, astfel cum se arată în tabelul 5, deși cel de al treilea plan de restructurare propus de România are deficiențe, în absența acestei surse de venituri, CNU ar avea, cel mult, o ROE de 2,2 % și o ROCE de 0,9 % în 2023. Acest nivel de 2,2 % al rentabilității financiare este cu mult sub rata de piață actuală de 5,0 % pentru o obligațiune suverană românească cu o scadență de 10 ani și cu mult sub nivelul de 7,5-8,5 % al ROCE pe care România îl consideră a fi o remunerare adecvată pentru capitalul din această industrie, atunci când face trimitere la decizia Paks II (a se vedea considerentul 65). Pragul ROCE pe care îl invocă România se referă la construirea și exploatarea unei centrale nucleare, ceea ce presupune riscuri, costuri și renumerații diferite față de cele din sectorul furnizării de combustibil nuclear. Activitatea CNU are o componentă minieră expusă evoluției prețurilor concentratului tehnic de uraniu și o activitate de transformare în dioxid de uraniu. Prin urmare, pentru CNU ar putea fi adecvat să se folosească drept referință un nivel minim al ROCE de circa 7 % până la 8,4 %, ceea ce întâmplător se încadrează, ca ordin de mărime, în intervalul prezentat de România ([40]). Oricum, în cazul CNU, nivelurile preconizate ale ROE și ROCE la sfârșitul perioadei de restructurare, în 2023, se situează, în mare măsură, sub nivelul costurilor îndatorării de 5 % ale României, în cazul în care nu se iau în considerare veniturile ce implică ajutor. Prin urmare, viabilitatea pe termen lung a CNU nu se poate restabili fără ajutor suplimentar.

(140) În subsidiar, Comisia a analizat dacă concluzia sa cu privire la viabilitatea pe termen lung s-ar modifica în cazul în care veniturile preconizate în absența monopolului s-ar baza pe vânzări la prețul pieței. Concluzia analizei a fost însă că veniturile pe care le-ar genera CNU dacă ar vinde și ar înregistra efectiv venituri pentru producția de UO_2 la prețurile pieței nu i-ar permite să redevină viabilă pe termen lung.

(141) Conform observațiilor României, prețul de vânzare actual al UO_2 este, într-adevăr, egal cu 380 RON/kg (80 EUR/kg) (oferta Cameco din iulie 2018), iar prețul de piață al U_3O_8 este egal cu 31,7 USD/livră (350,4 RON/kg de U_3O_8), pe baza unei medii a ultimelor 6 luni. În consecință, un cumpărător de pe piață ar accepta să îi plătească CNU, pentru furnizarea de UO_2 obținut din U_3O_8 importat, prețul de piață al UO_2 (380,4 RON/kg_U) minus prețul de piață al U_3O_8 (350,4 RON/kg), ceea ce înseamnă aproximativ 30 RON/kg_U. Veniturile care s-ar obține în urma unor vânzări efectuate la prețul pieței s-ar dovedi în mod clar insuficiente pentru a acoperi costurile pe care le-ar suporta CNU pentru a obține UO_2 din U_3O_8 ([…] RON/kg, inclusiv o marjă de profit de 5 %). Iar un preț mai mare al UO_2 obținut din U_3O_8 importat s-ar dovedi necompetitiv.

([39]) Date preluate la data de 20 iulie 2019 de pe site-ul https://www.uxc.com

([40]) În 2018, costurile ponderate ale capitalului după impozitare în sectorul mineritului de uraniu au fost, în cazul societății Orano, de 7,65 %-11,6 %, și de 6,7 % în sectorul rafinării și prelucrării ulterioare. În cazul CNU, în 2019, ponderea relativă a costurilor aferente mineritului este de 34 %, iar a celor aferente rafinării și prelucrării, de 66 % (a se vedea tabelul 5), ceea ce duce la un „cost total" după impozitare al capitalului de 7 %-8,4 %, în cazul în care s-ar folosi costul capitalului societății Orano ca valoare-țintă a ROCE pentru CNU. Această abordare ar fi conservatoare. Nivelul minim al ROCE ar trebui să fie mai mare decât costul capitalului ponderat după impozitare, deoarece o remunerație acceptabilă trebuie să acopere întotdeauna costurile îndatorării și remunerația corespunzătoare a acționarilor. Conturile consolidate ale societății Orano la data de 31.12.2018, p. 46, disponibile la adresa: https://www.orano.group/docs/default-source/orano-doc/finance/publications-financieres-et-reglementees/2018/resultats-annuels-2018/orano_comptes

(142) În mod similar, pe baza informațiilor furnizate de România, CNU nu și-ar putea restabili viabilitatea pe termen lung dacă SNN ar trebui să plătească prețul de piață pentru UO_2 (380,4 RON/kg_U) în cadrul unei oferte integrate de UO_2 obținut din concentrat tehnic de uraniu extras intern: România a susținut că, într-adevăr, costul de producție integrat al CNU, calculat pe baza producției de la mina Crucea-Botușana ([41]), este de aproximativ […] RON/kg_U, mult mai mare decât oferta de preț pentru UO_2 prezentată de Cameco. Prin urmare, majoritatea vânzărilor preconizate (aproximativ 80 %) de UO_2 obținut din U_3O_8 intern provenit din noua mină planificată ar înregistra pierderi. Ca atare, din planul de restructurare prezentat de România nu reiese că societatea CNU ar fi viabilă pe piață dacă ar vinde la prețurile pieței.

(143) Comisia a evaluat, de asemenea, ce s-ar întâmpla dacă CNU i-ar vinde societății SNN UO_2 obținut din concentrat tehnic de uraniu provenit din noua mină planificată la prețul pieței (380,4 RON/kg). În acest caz, pe baza informațiilor furnizate de autoritățile române (tabelul 4), costurile cu uzina de la Feldioara ar fi de cel puțin […] milioane RON pe an, ceea ce ar însemna un cost de […] RON/kg, presupunând, în mod prudent, că o producție la capacitatea totală de […] de $tone_U$ de UO_2 pe an nu ar avea drept consecință o majorare a costurilor. După acoperirea costurilor aferente uzinei de la Feldioara și a costurilor funcțiilor centrale (estimate în mod prudent la o valoare constantă de […] milioane RON pe an), CNU ar dispune de o marjă maximă de […] RON/kg_U de UO_2 pentru a-și acoperi costurile cu mina (nouă) și prelucrarea uraniului pentru a obține concentrat tehnic de uraniu. Această marjă este mult mai mică decât prețul de piață actual de 350 RON/kg_U de U_3O_8. De asemenea, este mai mică decât costul de producție de […] RON/kg_U pe care România l-a prezentat pentru noua mină de la Tulgheș-Grințieș ([42]).

(144) Tabelul 7 arată că CNU nu ar reuși să redevină viabilă pe termen lung dacă ar vinde UO_2 la prețul pieței, așa cum se prevede în planul de restructurare notificat, chiar și presupunând (în mod optimist) că noua mină ar avea un cost de producție (care să includă în mod adecvat și taxele de mediu viitoare) egal cu prețul actual al pieței pentru concentratul tehnic de uraniu (și anume 350 RON/kg_U de U_3O_8). În fapt, veniturile din vânzările de UO_2 la prețul pieței ar fi mai mici decât costurile de producție suportate de CNU. În consecință, ROE, ROA și ROCE ar fi, toate, negative la sfârșitul perioadei de restructurare. Ca atare, chiar și cu livrări de la noua mină, din cel de al treilea plan de restructurare prezentat de România nu reiese că CNU ar fi viabilă pe piață dacă ar vinde la prețurile pieței.

Tabelul 7

Rezultatele financiare reale și preconizate ale CNU (vânzarea de UO_2 la prețul pieței)

În milioane RON	2017	2018	2019 (p)	2020 (p)	2021 (p)	2022 (p)	2023 (p)
venituri istorice	84,1	37,8					
venituri neprovenite din vânzarea de UO_2			12,9	15,4	16,5	16,9	17,4
venituri provenite din vânzarea de UO_2			93,12	93,12	93,12	93,12	93,12
Cifră de afaceri totală	84,1	37,8	106,0	108,5	109,6	110,1	110,5
Costurile aferente uzinei de la Feldioara	42,98	28,38	42,53	41,73	40,61	39,27	37,84
Costuri cu administrația centrală	7,77	4,29	7,77	7,77	7,77	7,77	7,77
Suceava							
(presupunând un cost de producție egal cu prețul pieței)	n.a.	n.a.	84	84	84	84	84
Profit net	**n.a.**	**n.a.**	**-28,4**	**-25,1**	**-22,8**	**-21,1**	**-19,2**
Capitaluri proprii ajustate			115,23				
ROE ([43])				- 25 %	- 22 %	- 20 %	- 18 %

([41]) Cel de al doilea plan de restructurare, anexa 11.

([42]) A se vedea considerentul 25 din decizia de inițiere a procedurii. România nu a prezentat nicio nouă estimare justificată a costurilor.

([43]) Calculat pe baza unui capital propriu ajustat în valoare de 115 milioane RON (ipoteza prevăzută pentru 2018 de către autoritățile române în cel de al treilea plan de restructurare notificat); ROCE și ROA au fost calculate prin împărțirea profitului net la aceleași date agregate relevante ca în tabelul 6.

ROCE				_ 20 %	_ 12 %	_ 17 %	_ 7 %
ROA				_ 7 %	_ 6 %	_ 5 %	_ 4 %

Sursă: Calculele Comisiei, pe baza celui de al treilea plan de restructurare („p” reprezintă rezultate preconizate).

4.3.4. *Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale*

(145) În conformitate cu punctul 76 și următoarele din Orientările S&R, atunci când se acordă un ajutor de restructurare, trebuie să se ia măsuri de limitare a denaturării concurenței, astfel încât efectele negative asupra condițiilor comerciale să fie reduse cât mai mult posibil, iar efectele pozitive să le depășească pe cele negative. În special, limitarea denaturării concurenței se asigură, de regulă, prin măsuri structurale, și anume, prin cesionări ale unor activități viabile, nu ale unor activități care produc pierderi, care ar trebui oricum abandonate pentru a se menține viabilitatea.

(146) Logica care stă la baza acestei condiții este că, în condiții normale de piață, dacă societatea nu ar obține ajutorul, ar intra în stare de faliment sau ar fi preluată. Acest lucru ar crea oportunități de piață și/sau de creștere externă pentru concurenții săi. Prin urmare, beneficiarul, deși primește ajutorul, ar trebui să compenseze parțial impactul negativ asupra concurenței pe care îl creează. În plus față de cerința privind contribuția la un obiectiv de interes comun, cerința privind măsurile compensatorii acționează, de asemenea, ca factor de descurajare pentru întreprinderi și contribuie la prevenirea hazardului moral ca acționarii societăților să se bazeze pe sprijinul statului atunci când societatea întâmpină dificultăți și să încaseze surplusul atunci când aceasta este profitabilă.

(147) În această privință, după cum s-a sintetizat în considerentele 78-82, România a susținut mai întâi că, în comparație cu planul inițial de restructurare, nivelul ajutorul de stat care ar urma să i se acorde CNU în conformitate cu cel de al treilea plan de restructurare s-a redus cu peste 60 %. Comisia observă că, astfel cum s-a concluzionat în considerentul 125, în cel de al treilea plan de restructurare, veniturile provenite din contractul dintre CNU și SNN privind furnizarea de UO_2 (încheiat în temeiul Legii nr. 143/2018), care se ridică la peste 250 de milioane RON (52,7 milioane EUR) (în perioada de restructurare, pe baza informațiilor oferite de România), nu pot fi considerate ca neimplicând ajutor. Prin urmare, această sumă trebuie adăugată la ajutorul în valoare de 178,3 milioane RON (37,6 milioane EUR), valoarea totală a ajutorului ajungând astfel la 428,3 milioane RON (90,3 milioane EUR). Această sumă reprezintă 97,2 % din cuantumul total al ajutorului prezentat de România în planul inițial de restructurare (440,8 milioane RON sau 93,0 milioane EUR). Prin urmare, Comisia concluzionează că intensitatea ajutorului este aproape neschimbată și, contrar celor declarate de România, nu a scăzut cu 60 %.

(148) De asemenea, România se limitează la a repeta argumentele deja prezentate și cu privire la care Comisia și-a exprimat îndoiala în decizia de inițiere a procedurii (a se vedea considerentele 62-68). România susține că măsurile structurale compensatorii nu sunt nici necesare, nici posibile, deoarece dimensiunea CNU este neglijabilă, iar lipsa unui furnizor alternativ de tip CANDU în UE face ca impactul ajutorului asupra concurenței să fie inexistent. România afirmă că o eventuală cesionare ar pune în pericol viabilitatea planului de restructurare.

(149) Cu toate acestea, pe baza informațiilor prezentate în considerentele 21 și 23 și evaluate în secțiunea 4.1.4, Comisia a concluzionat că există o concurență reală și potențială din partea întreprinderilor europene în ceea ce privește furnizarea de concentrat tehnic de uraniu și că există o concurență potențială și în ceea ce privește activitatea de prelucrare.

(150) În ceea ce privește argumentul prezentat de România potrivit căruia o eventuală cesionare ar pune în pericol viabilitatea planului de restructurare, Comisia constată că, în cazul Areva ([44]), Areva și-a cesionat activitatea legată de reactoare (New Areva NP) către EDF, furnizorul tradițional de energie din Franța. Această activitate reprezenta o treime din activele Areva și, înainte de restructurare, genera peste 50 % din cifra sa de afaceri ([45]). Comisia ia notă de faptul că România nu a prezentat un plan alternativ care să includă o eventuală cesionare a uneia dintre activitățile CNU, de exemplu un plan în care CNU s-ar concentra pe segmentul de minerit și l-ar cesiona pe cel de prelucrare/rafinare, care ar continua să funcționeze ca activitate independentă.

([44]) A se vedea nota de subsol 42.

([45]) A se vedea considerentul 333 din decizia definitivă menționată la nota de subsol 42.

(151) Din informațiile prezentate în considerentele 147-150 de mai sus, rezultă că: (i) există o concurență reală în ceea ce privește activitatea de extracție a uraniului; (ii) ar putea apărea și alți concurenți în domeniul procesării/rafinării uraniului; și (iii) România nu propune nicio măsură structurală compensatorie pentru CNU. În consecință, Comisia concluzionează că, întrucât nu se propun măsuri structurale compensatorii, criteriile privind luarea unor măsuri de limitare a denaturării concurenței prevăzute la punctul 76 și următoarele din Orientările S&R nu sunt îndeplinite.

4.4. **Concluzie finală privind compatibilitatea ajutorului de restructurare cu piața internă**

(152) În ceea ce privește împrumutul reprezentând ajutor de salvare, în conformitate cu punctul 55 litera (d) din Orientările S&R, România s-a angajat să prezinte, în termen de cel mult șase luni de la data adoptării deciziei privind ajutorul de salvare sau de la plata primei tranșe (considerentul 42 din decizia privind ajutorul de salvare), fie dovada că împrumutul a fost rambursat, fie un plan de restructurare valabil, fie un plan de lichidare argumentat în care să se stabilească etapele procedurii de lichidare a CNU într-un termen rezonabil, fără ajutor suplimentar. România nu și-a îndeplinit acest angajament, întrucât: (i) împrumutul pentru salvare nu a fost rambursat; și (ii) România a fost informată că planul de restructurare (prezentat de România în iunie 2017 și modificat cel mai recent în aprilie 2019) nu prevede un nivel corespunzător de contribuție proprie a CNU la acest plan, nu asigură restabilirea viabilității pe termen lung a CNU fără acordarea altor ajutoare la sfârșitul perioadei de restructurare și nu include măsuri compensatorii adecvate.

(153) În urma analizei de mai sus, Comisia concluzionează că sunt incompatibile cu piața internă: (i) conversia împrumutului de salvare prelungit (prin anularea obligației de rambursare a împrumutului și a dobânzilor aferente acestuia) în ajutor de restructurare în valoare de 60,4 milioane RON (12,7 milioane EUR); și (ii) cele trei granturi de stat în valoare totală de 117,9 milioane RON (24,9 milioane EUR).

5. **DOMENIILE DE APLICARE A TRATATULUI EURATOM**

(154) Comisia ține seama, în mod corespunzător, și de faptul că societatea CNU este activă în domenii reglementate de Tratatul Euratom. Comunitatea Europeană a Energiei Atomice a fost instituită prin Tratatul Euratom, în care s-au prevăzut și instrumentele necesare și s-au alocat și responsabilitățile aferente pentru realizarea obiectivelor vizate. Printre aceste obiective se numără securitatea nucleară, independența energetică și diversitatea și securitatea aprovizionării cu energie ([46]).

(155) ESA a fost instituită prin articolul 52 din Tratatul Euratom pentru a asigura aprovizionarea constantă și echitabilă cu combustibili nucleari a tuturor utilizatorilor europeni, în concordanță cu obiectivele prevăzute la articolul 2 litera (d). Pentru a îndeplini această sarcină, ESA aplică o politică de aprovizionare bazată pe principiul accesului egal al tuturor utilizatorilor la minereuri și combustibili nucleari. Agenția are un drept de opțiune asupra materiilor produse în Comunitate și un drept exclusiv de a încheia contracte privind furnizarea de minereuri și de combustibili nucleari.

(156) În temeiul articolului 67 din Tratatul Euratom, „[î]n afara excepțiilor prevăzute prin prezentul tratat, prețurile rezultă din confruntarea ofertelor și a cererilor în condițiile menționate la articolul 60, cărora statele membre nu le pot contraveni prin reglementările lor interne”. În cadrul procedurii simplificate, instituită prin articolul 5bis din Regulamentul Agenției de Aprovizionare a Comunității Europene a Energiei Atomice ([47]), ESA își exercită dreptul de opțiune și dreptul de a încheia contracte prin intermediul unui contract trilateral unic între producător, ESA și utilizator.

(157) În speță, ESA este parte la fiecare contract încheiat între CNU și SNN și, după cum se specifică în considerentul 156, nu se supune niciunui act legislativ român atunci când evaluează ordinele de cumpărare.

(158) Regimul de aprovizionare nu consacră decât principiul preferinței în favoarea utilizatorilor comunitari, în conformitate cu articolul 2 litera (d) din Tratatul Euratom, dar nu garantează și comercializarea producției comunitare de material nuclear. În plus, Tratatul Euratom prevede un regim în care prețurile trebuie să fie stabilite prin echilibrarea cererii cu oferta, cu excepția cazului în care există circumstanțe excepționale ([48]).

([46]) A se vedea în special articolele 1, 2 și 52 din Tratatul Euratom.

([47]) A se vedea Regulamentul Agenției de Aprovizionare a Comunității Europene a Energiei Atomice de modificare a normelor Agenției de Aprovizionare din 5 mai 1960 de determinare a normelor privind compararea cererii și ofertei de minereuri, materii prime și produse fisionabile speciale (JO L 193, 25.7.1975, p. 37).

([48]) A se vedea hotărârea ENU/Comisia din 11 martie 1997 în cauza C-357/95 P, EU:C:1997:144, în care Curtea a indicat că pot exista circumstanțe excepționale care să justifice abaterea de la mecanismul de stabilire a prețurilor prevăzut în tratat. Exemplul dat este „existența unei amenințări sau a unei posibile amenințări la adresa obiectivului fundamental de a avea o aprovizionare regulată și echitabilă cu minereuri și combustibili nucleari” (punctul 47).

(159) În deciziile anterioare privind ajutoarele de stat, Comisia a recunoscut că promovarea unui sector performant al energiei nucleare este un obiectiv esențial al Tratatului Euratom și, în consecință, al Uniunii Europene ([49]). Fără a pune în discuție dacă obligațiile CNU față de SNN în materie de furnizare, instituite prin Legea nr. 193/2018 și prin Hotărârea nr. 126/2019 a Guvernului, respectă dispozițiile Tratatului Euratom, Comisia recunoaște că prezenta decizie poate avea un impact asupra obligațiilor României în temeiul Tratatului Euratom în ceea ce privește siguranța extracției și a prelucrării uraniului și securitatea aprovizionării, în special dacă CNU ar trebui să își înceteze activitatea.

(160) În contextul prezentei proceduri în temeiul TFUE sau ca urmare a acesteia, este posibil ca România să intenționeze să adopte măsuri de asigurare a îndeplinirii obiectivelor prevăzute în Tratatul Euratom în ceea ce privește siguranța extracției și prelucrării uraniului, precum și securitatea aprovizionării, de exemplu prin menținerea capacității de a garanta că uzina de la Feldioara, aflată sau nu în proprietatea și exploatarea CNU, este în măsură să producă în continuare UO_2 pentru reactoarele de tip CANDU ale SNN. Cu toate acestea, eventualele măsuri adoptate în acest context nu pot pune sub semnul întrebării obligațiile de recuperare care decurg din prezenta procedură, nu pot reduce în mod nejustificat domeniul de aplicare al acestor obligații și nu pot întârzia executarea acestora. Măsurile menționate anterior trebuie să fie necesare, proporționale, rezonabile și limitate în timp și ca sferă de aplicare la ceea ce este indispensabil pentru a menține siguranța și securitatea aprovizionării. Pentru a putea asigura respectarea prezentei decizii, Comisia trebuie să fie informată în prealabil și să fie în măsură să verifice dacă aceste condiții sunt îndeplinite. Prin urmare, prezenta decizie nu aduce atingere, în general, acestor măsuri.

6. **RECUPERAREA**

(161) În conformitate cu TFUE și cu jurisprudența constantă a Curții de Justiție a UE, atunci când constată că un ajutor este incompatibil cu piața internă, Comisia are competența de a hotărî dacă statul membru în cauză trebuie să anuleze sau să modifice ajutorul ([50]). De asemenea, Curtea a susținut în mod constant că obligația impusă unui stat membru de a anula ajutorul considerat de Comisie ca fiind incompatibil cu piața internă este menită să restabilească situația existentă anterior ([51]).

(162) În acest context, Curtea a stabilit că obiectivul de mai sus este atins odată cu rambursarea de către beneficiar a sumelor acordate sub formă de ajutor ilegal, acesta renunțând astfel la avantajul de care beneficiase față de concurenții săi de pe piață și restabilindu-se situația anterioară primirii ajutorului ([52]).

(163) În acest sens, articolul 16 alineatul (1) din Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului ([53]) prevede următoarele: „Atunci când adoptă decizii negative în cazuri de ajutor ilegal, Comisia decide ca statul membru în cauză să ia toate măsurile necesare pentru recuperarea ajutorului de la beneficiar […]”.

(164) Astfel, împrumutul prelungit reprezentând ajutor de salvare, care a devenit ilegal din momentul în care nu a fost rambursat la termen, adică după șase luni de la data acordării și/sau a plății ajutorului, a fost pus în aplicare cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din TFUE și trebuie considerat ajutor ilegal și incompatibil. Împrumutul trebuie recuperat pentru a se restabili situația existentă pe piață înainte de acordarea împrumutului. În conformitate cu articolul 16 alineatul (2) din Regulamentul nr. 2015/1589, recuperarea ar trebui să acopere perioada care începe cu momentul în care s-a acordat avantajul beneficiarului, și anume momentul în care ajutorul sub forma valorii principalului împrumutului a fost pus în mod ilegal la dispoziția beneficiarului, și care se încheie în momentul în care acesta a fost recuperat efectiv. În plus, suma care urmează să fie recuperată ar trebui să fie purtătoare de dobândă până la recuperarea efectivă. Dobânda de recuperare este distinctă de dobânda contractuală sau de alte sume conexe legate de împrumutul de salvare datorat de CNU statului pe baza unor acorduri contractuale și, în consecință, trebuie adăugată la suma principală a ajutorului. Prin plata dobânzii de recuperare, beneficiarul pierde avantajul financiar care decurge din faptul că a putut dispune de ajutorul în cauză, în mod gratuit, de la data la care i-a fost pus la dispoziție până în momentul rambursării ([54]). Dobânda se calculează în conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ([55]).

([49]) A se vedea Decizia 2005/407/CE a Comisiei din 22 septembrie 2004 privind ajutorul de stat pe care Regatul Unit intenționează să îl acorde British Energy plc (JO L 142, 6.6.2005, p. 26) și Decizia (UE) 2015/658 a Comisiei din 8 octombrie 2014 privind ajutorul de stat SA.34947 (2013/C) (ex 2013/N) pe care Regatul Unit intenționează să îl acorde centralei nucleare Hinkley Point C (JO L 109, 28.4.2015, p. 44).

([50]) A se vedea cauza C-70/72, Comisia/Germania, ECLI:EU:C:1973:87, punctul 13.

([51]) A se vedea cauzele conexate C-278/92, C-279/92 și C-280/92 Spania/Comisia, ECLI:EU:C:1994:325, punctul 75.

([52]) A se vedea cauza C-75/97, Belgia/Comisia, ECLI:EU:C:1999:311, punctele 64 și 65.

([53]) Regulamentul (UE) 2015/1589 al Consiliului din 13 iulie 2015 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 248, 24.9.2015, p. 9).

([54]) A se vedea cauza T-459/93, Siemens/Comisia, ECLI:EU:C:1995:100, punctele 97-101.

([55]) Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei (JO L 140, 30.4.2004, p. 1), astfel cum a fost modificat.

(165) Comisia ia notă de recentele discuții cu România, în care nu s-a exclus faptul că un ordin de recuperare al împrumutului pentru salvare poate atrage lichidarea CNU, fiind necesară vinderea activelor sale pentru plata datoriilor, inclusiv a celor care decurg din efectuarea recuperării impuse României ca urmare a prezentei decizii.

(166) O eventuală inițiere a procedurii de insolvență a CNU și incapacitatea acestei întreprinderi de a rambursa ajutorul nu constituie un motiv valabil pentru scutirea acesteia de obligația de a rambursa ajutorul ([56]). În acest caz, restabilirea situației existente înainte de plata ajutorului și eliminarea denaturării concurenței pot fi obținute prin înscrierea creanței corespunzătoare împrumutului reprezentând ajutor de salvare în tabelul creanțelor în cadrul procedurii de insolvență sub control judiciar. Dacă România nu este în măsură să își recupereze întreaga sumă, procedura ar trebui să ducă la încetarea definitivă a activităților CNU ([57]).

7. **CONCLUZIE**

(167) Comisia concluzionează că România a acordat CNU un ajutor de stat ilegal prin împrumutul prelungit reprezentând ajutor de salvare. Acest ajutor este incompatibil cu piața internă și ar trebui recuperat, nu anulat, după cum intenționează România. De asemenea, Comisia concluzionează că este incompatibil cu piața internă și nu ar trebui pus la dispoziția CNU ajutorul de restructurare suplimentar planificat, care cuprinde trei granturi legate de închiderea minei de la Crucea-Botușana, de deschiderea noii mine de la Tulgheș-Grințieș și de modernizarea uzinei de la Feldioara, în valoare de 117,9 milioane RON. În plus, Comisia ia notă de faptul că România nu mai intenționează să pună în aplicare unele măsuri de ajutor pentru restructurare care au fost notificate inițial și care au ridicat îndoieli.

(168) Este posibil ca, în cadrul unei viitoare proceduri separate, Comisia să examineze dacă veniturile pe care le obține CNU în urma punerii în aplicare a Legii 193/2018, astfel cum se detaliază în Hotărârea nr. 126/2019 a Guvernului, implică ajutor de stat ilegal,

ADOPTĂ PREZENTA DECIZIE:

Articolul 1

Este incompatibil cu piața internă ajutorul de stat pe care România intenționează să îl acorde Companiei Naționale a Uraniului S.A. sub forma anulării împrumutului acordat în temeiul Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 65/2016 și a unui număr de trei granturi pentru închiderea minei de la Crucea-Botușana, pentru deschiderea noii mine de la Tulgheș-Grințieș și pentru modernizarea uzinei de la Feldioara, în valoare de 178,3 milioane RON.

Prin urmare, măsurile de ajutor nu trebuie puse în aplicare.

Articolul 2

După ce România și-a retras planurile, a rămas fără obiect procedura privind ajutorul de stat notificat de autoritățile române sub forma unui grant în valoare de 75,5 milioane RON, a unei subvenții de exploatare în valoare de 213 milioane RON și a unei conversii în acțiuni deținute de statul român a datoriei de 13,3 milioane RON pe care Compania Națională a Uraniului SA o avea la data de 30 martie 2017.

Articolul 3

Împrumutul în valoare de 62 de milioane RON acordat Companiei Naționale a Uraniului în conformitate cu Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 65/2016 și dobânda aferentă acestuia (împrumutul de salvare) nerambursate după șase luni constituie ajutor de stat ilegal acordat de România, cu încălcarea articolului 108 alineatul (3) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, și este incompatibil cu piața internă.

([56]) Hotărârea Curții de Justiție din 29 aprilie 2004, Germania/Comisia, C-277/00, ECLI:EU:C:2004:238, punctul 85; hotărârea Curții de Justiție din 15 ianuarie 1986, Comisia/Belgia, C-52/84, ECLI:EU:C:1986:3, punctul 14; hotărârea Curții de Justiție din 21 martie 1990, Belgia/Comisia, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, punctele 60-62.

([57]) Hotărârea Curții de Justiție din 11 decembrie 2012, Comisia/Spania, C-610/10, ECLI:EU:C:2012:781, punctul 104.

Articolul 4

(1) România trebuie să recupereze de la beneficiar ajutorul menționat la articolul 3.

(2) Suma care trebuie recuperată este egală cu cuantumul împrumutului de salvare plătit efectiv beneficiarului și pe care acesta din urmă nu l-a rambursat statului român, și anume 60 367 550,53 RON, la care se adaugă dobânda contractuală corespunzătoare care ar fi trebuit să fie suportată de la data punerii la dispoziție a împrumutului pentru salvare. Suma care trebuie recuperată este purtătoare de dobândă de la data la care ajutorul a devenit ilegal până la data recuperării efective a acesteia.

(3) Dobânda se calculează pe bază compusă, în conformitate cu capitolul V din Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei ([58]).

(4) România trebuie să anuleze toate plățile restante ale ajutorului menționat la articolul 3, de la data adoptării prezentei decizii.

Articolul 5

(1) Recuperarea ajutorului menționat la articolul 3 trebuie să fie imediată și efectivă, fără a se aduce atingere măsurilor adecvate pe care România le poate adopta în vederea îndeplinirii obligațiilor care îi revin în temeiul Tratatului Euratom, cu condiția ca aceste măsuri să fie proporționale, rezonabile și limitate în timp.

(2) România trebuie să se asigure că prezenta decizie este pusă în aplicare în termen de patru luni de la data la care este notificată.

Articolul 6

(1) În termen de două luni de la notificarea prezentei decizii, România trebuie să transmită Comisiei următoarele informații:

(a) suma totală (principal plus dobândă) care trebuie recuperată de la beneficiar;

(b) o descriere detaliată a măsurilor deja adoptate și a celor planificate în vederea conformării cu prezenta decizie;

(c) documente care atestă că beneficiarul a fost somat să ramburseze ajutorul.

(2) România trebuie să informeze Comisia despre progresele înregistrate în ceea ce privește măsurile naționale întreprinse pentru a pune în aplicare prezenta decizie până la recuperarea integrală a ajutorului menționat la articolul 3. Aceasta trebuie să comunice imediat, la simpla solicitare a Comisiei, informațiile privind măsurile care au fost deja adoptate și cele planificate în vederea conformării cu prezenta decizie. De asemenea, România trebuie să furnizeze informații detaliate privind cuantumurile ajutorului și ale dobânzilor deja recuperate de la beneficiar.

Articolul 7

Prezenta decizie se adresează României.

Adoptată la Bruxelles, 24 februarie 2020.

Pentru Comisie
Margrethe VESTAGER
Vicepreședinte executiv

([58]) Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2015/1589 al Consiliului de stabilire a normelor de aplicare a articolului 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).